Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

13 ИЮЛЬ 1967 й.
2-йил чиқиши.
ПАЙШАНБА
№ 162 (317)
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ОКТЯБРЬ ТЕЗИСЛАРИНИ ЎРГАНМОҚДАЛАР

КПСС Марказий Комитетининг «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги» Тезислари эълон қилиниши биланоқ 1-пойафзал фабрикасида цех партия ташкилотларининг секретарлари, сиёсий ахборотчилар иштирокида семинар-кенгаш ўтказилди. Бу семинар-кенгашда участкаларда, ёзлик майдончаларда ва сменаларда Тезисларни ўрганишни яхшироқ ташкил этиш йўллари тўғрисида маслаҳатлашиб олинди.

Фабриканинг 1, 5, 7-цехларида КПСС Марказий Комитетининг Тезисларига бағишланган суҳбатлар бўлиб ўтди. Яқинда корхона бошқармасида сиёсий ахборотчи ўртоқ Чернов суҳбат ўтказди.

Ҳозирги кунда фабрика радиоузели орқали тезислар ўқиб эшиттирилмоқда. Ўтказилаётган лекция ва суҳбатлар оммaнинг кучига-куч, ғайратига-ғайрат қўшмоқда. Масалан, июнь ойида корхона пландан ташқари 400 жуфт пойафзал тайёрлаб, меҳнат унумдорлиги пландаги 102 ўрнига 107 процентни ташкил этган. Илғорларнинг тажрибасини кенг оммалаштириш кўп жиҳатдан бу кўрсаткичга ижобий таъсир этди. Жумладан 2-цех ишчиси Л. Шварц Зайцев бригадасини оталиққа олди. Бу бригадада ишлаб чиқариш суръатлари анча ошди.

Октябрь 50 йиллиги шарафига фабрикада энг яхши рационализаторлик таклифи учун конкурс эълон қилинган. Йил бошидан буён 64 та таклиф киритилган бўлиб, шундан 53 таси ҳозирнинг ўзидаёқ ишлаб чиқаришга жорий этилди. Бунинг натижасида корхона 46 минг сўмлик иқтисодий тежам кўрди. Актив рационализаторлардан Н. Н. Поликарпов, Л. Фельдштейн ўртоқлар киритган таклифлар 7400 сўм фойда келтирди. Ю. Люстикман киритган таклиф 2600 сўмлик фойда берди.

Бу йил корхона ташкил топганига 40 йил тўлади. Фабрика комсомоллари ўз бошлиқлари М. Юнусов, клуб директори Г. Горбунов ўртоқлар бошчилигида корхона ўтмишини ўрганиб, эски суратлар, газеталар топмоқдалар, кекса ветеранларнинг хотираларини ёзиб олмоқдалар. Шу асосда улар альбом тайёрлашмоқчи. Бу альбом фабрика меҳнаткашлари ўтган йиллар ичида коммунистик қурилишда эришган муваффақиятлар тўғрисида ҳикоя қилади. Бу изланишлар Совет ҳокимияти учун курашда ҳалок бўлган қаҳрамонларга атаб корхона ҳузурида ўрнатиладиган ёдгорлик учун ҳам катта аҳамиятга эга бўлади.

Шу кунларда меҳнат ветеранлари ёшларга ўз хотираларини сўзлаб бермоқдалар. Жумладан, «Меҳнат ветеранларига муносиб бўлайлик» деб аталган кечада фабрика комсомол комитетининг собиқ секретари, ҳозир эса бош инженер ўринбосари, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси Н. Корнилов, корхона директори Н. Кондратьев ўртоқлар сўзга чиқдилар. Фабрика ветеранларидан Нурисломов, Чертон, Гик ва бошқа ўртоқлар бу ерда тез-тез бўлиб туришади.

● ● ●

КОММУНИСТИК МЕҲНАТ ЗАРБДОРИ ЦЕХ КАСАБА СОЮЗ МАҲАЛЛИЙ КОМИТЕТИ АЪЗОСИ СЛЕСАРЬ А. КАЛЮШНИЙ РЕМОНТ ЭКСКАВАТОР ЗАВОДИ БОШ МЕХАНИКА ЦЕХИНИНГ ПЕШҚАДАМ ИШЧИСИДИР. У ЮБИЛЕЙ ШАРАФИГА БОШЛАНГАН МЕҲНАТ ВАХТАСИДА ТУРИБ ИШЛАБ СМЕНА ВА ОЙЛИК ТОПШИРИҚЛАРИНИ 140-150 ПРОЦЕНТДАН АДО ЭТАЕТИР.

СУРАТДА: А. КАЛЮШНИЙ ИШ УСТИДА.

● ● ●

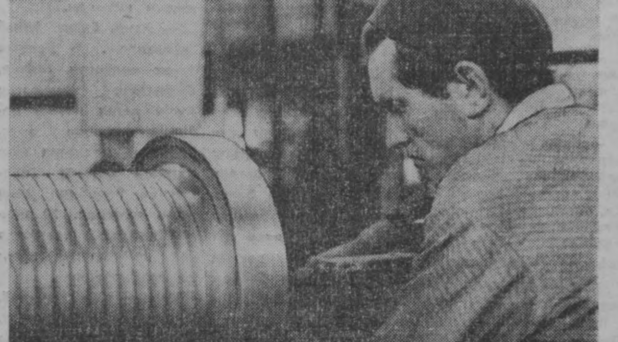

Социалистик мамлакатлар қардош партиялари ва ҳукуматлари раҳбарларининг Будапештдаги кенгаши тўғрисида

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

11-12 июлда Будапештда социалистик мамлакатлар коммунистик ва ишчи партияларининг раҳбарлари ва ҳукуматлари бошлиқларининг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашда қуйидагилар қатнашдилар: — Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Тодор Живков, Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Живко Живков; Венгрия Социалистик Ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи Секретари Янош Кадар, Венгрия Социалистик Ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Венгрия Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Ене Фок, Венгрия Социалистик Ишчи партияси Марказий Комитетининг секретари Арпад Пуллаи; Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Германия Демократик Республикаси Давлат кенгашининг Раиси Вальтер Ульбрихт, Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Германия Демократик Республикаси Министрлар Советининг Раиси Вилли Штоф; Польша Бирлашган Ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Владислав Гомулка, Польша Бирлашган Ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Польша Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Юзеф Циранкевич; Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Леонид Ильич Брежнев, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ССР Иттифоқи Министрлар Советининг Раиси Алексей Николаевич Косигин, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретари Борис Николаевич Пономарев; Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Чехословакия Социалистик Республикасининг Президенти Антонин Новотний, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Чехословакия Социалистик Республикаси ҳукуматининг Раиси Йозеф Ленарт; Югославия Коммунистлар Союзининг Раиси, Югославия Социалистик Федератив Республикасининг Президенти Иосип Броз Тито, Югославия Коммунистлар Союзи Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Югославия Социалистик Федератив Республикаси Президентининг Бош секретари Владимир Попович, Югославия Коммунистлар Союзи Марказий Комитетининг аъзоси, Югославия Социалистик Федератив Республикаси Иттифоқ ижроия вечеси Раисининг ўринбосари Киро Глигоров.

Кенгаш шу йил 9 июнда юқорида кўрсатилган мамлакатлар коммунистик ва ишчи партиялари раҳбарлари ҳамда ҳукумат бошлиқларининг Москвадаги учрашувида Исроилнинг араб мамлакатларига қарши агрессияси натижасида Яқин Шарқда вужудга келган аҳвол масалалари юзасидан бир-бирлари билан доимий алоқа боғлаб туриш тўғрисида эришилган келишувга мувофиқ ўтказилди.

Кенгаш қатнашчилари Яқин Шарқдаги сўнгги воқеалар тўғрисида фикрлашиб олдилар. Улар Исроил агрессия қилиб босиб олган территорияларни ҳамон оккупация қилаётганлиги БМТ устави ва асосий принципларига ва халқаро ҳуқуқнинг асосий принципларини поймол қилинганлигини, араб давлатларининг суверенитети ва территориал бутунлигига тажовуз қилинганлигини билдиради, деб қайд этдилар. Империализмнинг агрессив кучлари, биринчи навбатда АҚШ қўллаётган Исроилнинг ҳукмдор доиралари ўз босқинчилик сиёсати билан бутун дунёдаги тинчликсевар кучларга дағдаға қилмоқдалар.

Кенгаш қатнашчилари кенгашда ўз вакиллари бор қардош партиялар ва социалистик мамлакатлар Исроил агрессиясининг оқибатларини тугатиш учун ва аввало Исроил қўшинлари босиб олган араб территорияларидан бу қўшинларни дарҳол чиқариш учун дўст араб давлатлари олиб бораётган адолатли курашни қатъий қўллаб-қувватлаётганликларини ва бундан буён ҳам қўллаб-қувватлажакларини яна таъкидладилар. Улар агрессияга қарши кураш ва Яқин Шарқда тинчликни тиклаш манфаатларига мос бўлиб тушадиган тегишли воситалардан тағин ҳам тўлароқ фойдаланиш зарурлигини билдирдилар.

Кенгаш қатнашчилари ўз мамлакатларининг ҳар бири дўст араб давлатларига кўрсатаётган сиёсий мадад тўғрисида, иқтисодий ёрдам, шу жумладан империалистик агрессияга дучор бўлган Бирлашган Араб Республикаси ва бошқа араб мамлакатларининг саноати ва қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга ёрдам бериш чоралари ҳақида: ана шу мамлакатларнинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлашга, шунингдек араб давлатлари билан узоқ вақтга мўлжалланган иқтисодий ҳамкорлик чоралари тўғрисида ахборот айирбошлашдилар. Улар ана шу мақсадларни амалга ошириш учун бундан буён ҳам биргаликда куч-ғайрат сарфлашга қатъий аҳд қилганликларини якдиллик билан изҳор қилдилар.

Кенгаш ўртоқлик вазиятида, тўла бирлик руҳида ўтди.

Кенгаш қатнашчилари Яқин Шарқдаги аҳвол масалалари юзасидан бундан буён ҳам доимо ўзаро алоқа боғлаб туриш тўғрисида келишиб олдилар.

ОҚ ЙЎЛ, АЗАМАТЛАР!

Вокзал майдонидаги 14 комиссар ҳайкали ажойиб анъаналар жойига айланмоқда. Монумент атрофида октябрятларни пионер сафига, пионерларни комсомол сафига қабул қиладилар.

Яқинда бу ерга Тошкент халқ хўжалиги институти студентлари йиғилишди. Уларнинг чеҳраларида ёшлик ғурури барқ уриб турибди. Азаматлар республикамизнинг етакчи қурилишларидан бири ҳисобланган Хива газ компрессор станцияси қурилишига қалб амри билан жўнамоқдалар. Институтнинг ҳисоб-экономика ва қишлоқ хўжалигини планлаштириш факультетлари студентлари Жамол Раҳимов, Толиб Солиев, Ваҳобжон Даминов сингари 55 комсомол ёзги сессияни аъло ва яхши баҳолар билан тугатиб, меҳнат қучоғига отланмоқда.

Кузатиш маросимига бағишланган митингни Тошкент халқ хўжалиги институти қурилиш отрядининг штаб бошлиғи Маннон Алиев қисқача кириш сўзи билан очди ва революцияга, социализмга ўз жонларини фидо қилган комиссарлар хотирасини ёдлаш учун бир минут сукут сақлашни таклиф этди.

Йигитлар ўйчан кўзларини мардлар сиймоси бўлган гранит ҳайкалга қадайдилар. Уларнинг кўзларидан: «Оталар, биз сизларга муносиб ўринбосарлар бўлишга ҳаракат қиламиз», — деган маънони билиб олиш мумкин.

Шундан сўнг институт проректори Х. М. Муродовга сўз берилди:

— Азиз студентлар. Институтимизда қурилиш отрядлари тузилганига эндигина икки йил бўлган бўлса ҳам, анчагина ишлар қилиб қўйдик. Ўтган йили ёзда студентларимиз янги Тошкентни барпо этишда муносиб ҳиссаларини қўшдилар. Бу йил комсомолларнинг «Октябрь 50 йиллиги» номли республика қурилиш отряди ташкил этилди. Улар қаторига институтимизнинг 400 га яқин студенти ёзилди. Мана бугун шу отрядимизнинг бир қисми «Главмосстрой»нинг 4-қурилиш бошқармаси Хивада қураётган газ компрессор станцияси қурилишига жўнамоқда. Қолганлари эса Тошкент қурилишида қолишади. Аминмизки сизлар институтимизнинг ишончини оқлайсизлар!..

Кекса коммунистлардан Ризо Усмонов, Ҳикоят Ҳасанова ва Муҳаммад Боқаевлар жўнаб кетаётган ёшларга Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг комсомол йўлланмаларини топширишди.

Студентлар тушган поезд Хоразм томон йўл олди.

А. ХАЛИЛОВ.
Э. НУРҚОБИЛОВ.

ЯНГИЛИК ШАРОФАТИ

«Ташхимсельмаш» заводининг машинасозлари ҳар бир техника янгилигини зўр қизиқиш билан кутиб олишади. Ҳозир корхонада деталларни пластмассадан тайёрлаш ташаббуси бошланди. Бунинг учун машинасозлик бўйича давлат конструкторлик техника бюроси ёрдами билан янги қуйиш пресслари ишга туширилди. Янгиликни пухта ўзлаштирган Мария Оганесова ва Неъмат Алимуҳамедовлар смена нормаларини 120—130 процентдан адо этмоқдалар.

Заводда деталларни пластмассадан тайёрлаш группасининг бошлиғи Олег Васягиннинг айтишича, корхона янгилик шарофатидан катта фойда кўряпти. Қиммат баҳо рангли металлар ўрнини пластмасса эгаллаши билан шу йилнинг ўзида 20 тонна металл иқтисод қилиб қолинди.

Суратда: Тошкент пиллакашлик фабрикаси ипак ўраш цехининг смена бошлиғи инженер Мурод Бурхонхўжаев. У бошчилик қилаётган смена ишчилари йиллик топшириқларини муддатидан илгари адо этиш ҳамда сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш учун курашаётирлар.

М. НУРИДДИНОВ фотолари.

МОНРЕАЛГА—ЎЗБЕК МАТБУОТИ

Канаданинг Монреаль шаҳрида ўтаётган жаҳон кўргазмасида Монреалда ўзбек матбуоти Ўзбекистон куни нишонланади. Канада меҳнаткашлари Ўзбекистоннинг 50 йил ичида эришган муваффақиятлари билан танишадилар.

Республика «Союз печать»и виставканинг «СССР матбуоти» павильонида намойиш қилиш учун Тошкентда нашр этиладиган газета ва журналларнинг янги сонларини юборди. Жўнатилган экспонатлар орасида «Совет Ўзбекистони», «Правда Востока», «Ўзбекистон маданияти» республика газеталари, «Гулистон», «Саодат», «Шарқ юлдузи», «Звезда Востока» журналларининг янги сонлари бор.

МАҲАЛЛА АКТИВЛАРИ

Сергели йўлдош шаҳарчасида яқинда ташкил топган «Маданият» маҳалла комитети составини сайлаш маросими бўлди. Бу маҳаллада врачлар, педагоглар ва бошқа турли касб эгалари истиқомат қилишади.

Маҳалла комитети раиси қилиб кекса коммунист Ғ. Охунов, муовин қилиб шифокор Раҳимжон Муҳсимов сайланди. Аҳоли осойишталигини ҳамиша қўриқлаш мақсадида У. Бурхонов раҳбарлигида ўртоқлик суди ҳам тузилди.

Янги «Маданият» маҳалласи кундан-кун обод бўлиб, кўкаламзорлашиб бормоқда. Ҳозирнинг ўзидаёқ бу ерда сартарошхона, мода ательеси, кийим ремонт қилиш устахонаси ишлаб турибди. Маҳалла яқинида кичик кўл қазилган бўлиб, атрофига ҳар хил серсалқин дарахтлар ўтқазилган.

Б. ОРИФХЎЖАЕВ,
педагог.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» *саҳифаларида*

● ЎЗБЕКИСТОННИНГ ЭНГ ЖАНУБИДАГИ ОБЛАСТЬ СУРХОНДАРЁ МЕҲНАТКАШЛАРИГА ОЛИЙ МУКОФОТ — ЛЕНИН ОРДЕНИ ТОПШИРИЛДИ. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов область байроғига Ватан олдидаги, халқ олдидаги алоҳида хизматларнинг рамзи — Ленин орденини қадаб қўйди.

● Халқ хўжалиги учун юксак малакали ишчилар тайёрлаш соҳасида эришган муваффақиятлари учун СССР Олий Совети Президиумининг фармонига биноан Тошкент шаҳридаги 31-ШАҲАР ПРОФЕССИОНАЛ-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОДОТЛАНДИ.

● Монреалда турган Ўзбекистон ССР делегацияси кеча «Экспо-67» жаҳон виставкасига борди. Делегация аъзолари виставкани кўздан кечиришни Совет павильонидан бошлаб, унда бир неча соат бўлдилар. Улар павильонининг яхши жиҳозланганлигини ва чуқур таассурот қолдирувчи экспозициясини қайд этдилар.

ДЕПУТАТ КУНЛАРИ

Куйбишев район Совети ижроия комитетининг депутатлари ҳузурига шаҳар план бўлимининг бошлиғи Г. Иванов ташриф буюрди. У депутатларга Тошкентни реконструкция қилиш бош плани тўғрисида атрофлича ҳикоя қилиб берди.

Депутатлар шаҳримиз келажагига оид факт ва рақамлардан ўзлари аҳоли ўртасида олиб борадиган тушунтириш ишларида кенг фойдаланадилар.

* * *

Чилонзор район ижроия комитети ҳузурида депутатлар район прокурори А. Акбаров билан учрашдилар. Прокурор халқ хизматкорларига «Совет қонунчилиги ва район корхона, муассасаларида унга риоя қилиш» тўғрисида доклад қилди.

ВОҚЕАЛАР МАРКАЗИДА

Сермазмун ҳаётимизни, республика ҳаётида бўлиб ўтаётган турли воқеаларни қизиқарли қилиб ёритиш ва журналистнинг маҳорати масалалари республика Журналистлар союзи ҳузуридаги очерк ва публицистика секцияси йиғилишига тўпланганларнинг мунозара мавзуи бўлди. Ўзбекистон телеграф агентлигидан Г. К. Липшиц, Бутуниттифоқ радиосининг Ўзбекистондаги мухбири Д. Протопотов, Тошкент телестудиясидан Ғани Расулов ва бошқа журналистлар воқеаларни ёритишдаги ўз тажрибалари ҳақида сўзладилар.

Тошкент бунёдкорлари

БУХОРОЛИК ҚУРУВЧИЛАР

Бухоро шаҳар қурилиш бошқармасининг бинокорлари Чилонзор массивининг 9-кварталида учта 5 қаватли уйни тезкорлик билан қурмоқдалар. Бошқармада 4 та қурилиш бригадаси бўлиб, ҳар бир бригаданинг 30 аъзоси бор. Бу ерда айниқса Виктор Кишкин бошлиқ комплекс бригада аъзолари намуна кўрсатиб ишлашмоқда. Улар иккита уйни тез ва сифатли қурмоқдалар. Май ойида қурила бошланган бу бино графикка мувофиқ ноябрь ойида пардозлашга топширилиши керак эди. Қурувчилар мавжуд имкониятларни ҳисоблаб чиқиб, бу бинони муддатидан 3 ой илгари — июль ойининг охирида пардозлашга топширишни мўлжалламоқдалар.

Ҳозир бу бинонинг 4-қавати кўтарилмоқда. Ғишт терувчи Семён Ширинков, Леонид Филатов, Иван Карапкин, кранчи Лидия Вяткина, Юрий Вяткинлар кунлик иш нормаларини доимо 180-200 процент бажармоқдалар. Бригада бошлиғи Виктор Кишкинда ҳам тиним йўқ. У қурувчилар қатори ғишт теради, монтаж қилади, хуллас, ҳамма ишга бош-қош бўлади.

Бухоролик қурувчилар қураётган 19, 18, 20, 21, 22, 25-уйларнинг ҳаммаси бир-биридан чиройли шинам.

Бошқарманинг ҳар бир аъзоси қурилиш материалларини тежаб-тергаб сарфлашга катта эътибор бериб ишлайди. Шунинг учун ҳам бухоролик қурувчилар қуриб топшираётган ҳар бир уйдан 4 минг сўмлик қурилиш материалларини тежаб қолишга эришмоқдалар.

И. ОБЛАЁРОВ.

«ЭСТАФЕТА КИТОБИ» ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИДА

Бугун «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталарининг «Эстафета китоби» тўқимачилик комбинатига келтирилди. Феликс Қосимхўжаев бошлиқ бригада аъзолари эса фабрикага ҳар кунгидан бир соат олдин келишди. Бригаданинг барча аъзолари биринчи калава ва тўқимачилик фабрикасининг иккинчи қаватидаги партия бюроси хонасига кўтарилишди.

Шу билан бирга «Таштекстильмаш» ишчилари — Октябрнинг 50 йиллиги номли бригада номини олиш мусобақаси ташаббускорлари ҳам бу ерга тўпланишди. Машинасозлар бригадаларининг вакиллари М. Қулибоев билан А. Кротов шаҳар газеталарининг «эстафета китоби»— катта аьлбомни тўқимачиларга олиб келишди. Бу альбомда улар социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши ҳақида ўз рапортларини қайд қилишган.

Ниҳоят улар меҳнат эстафетасини тўқимачиларга топшириш учун бу ерга келишди.

Бу китобни олиб, ўз меҳнат, ўқиш ва ҳаётлари ҳақида альбомга қайд қилиш шарафи тўқимачилик комбинатининг Ф. Қосимхўжаев бошлиқ бригадасига муяссар бўлди.

Бу бригада коллективи биринчи ярим йилликда планга қўшимча 14,5 тонна калава тайёрлади. Бу бригаданинг ўн уч аъзоси 36 калава йигириш машинасини бошқаради.

Бундан бир неча йил муқаддам бу участка қолоқ ҳисобланарди. Ф. Қосимхўжаев В. Гаганова ташаббусига қўшилиб, коллективни илғорлар сафига олиб чиқди.

У 1945 йили 15 ёшлигида тўқимачилик комбинатига кирган эди. Бошда мойловчи, ремонтчи бўлиб ишлади. Кейин машиналарни энг яхши созловчилардан ва ишлаб чиқаришнинг ташкилотчиларидан бири бўлиб қолди.

У цехда биринчи бўлиб ўз участкасида меҳнатни илмий асосда ташкил қилишни таклиф қилди.

Ишни синчиклаб анализ қилиш натижасида меҳнатни ташкил қилиш мутлақо ўзгартирилди. Бу ишда калава йигирувчиларнинг ўзлари ҳам иштирок этишди. Эндиликда улар калаваларни ўзлари чиқаришади. Дастлабки процессдан бўшаган кишилар эса бошқа ишларга ўтказилди.

Аммо меҳнат процессини ўзгартиш ўз-ўзидан бўла қолмади. Баъзи бировлар бу маҳсулот ишлаб чиқаришга салбий таъсир қилиб, ип йигирувчиларнинг иш ҳақига ҳам таъсир қилмасмикин деб, шубҳаланишди.

Бунинг учун дадил экспериментчи керак эди. Коммунист Ф. Қосимхўжаев бу ишни ўз зиммасига олди.

Ишчилар ярим йилгача синовни кузатиб бордилар. Натижа ёмон бўлмади. Меҳнат унумдорлиги 15 процент ошди, иш ҳақи кўпайди.

Участкада иккита съёмкачи бошқа ишга ўтказилди. Бригада бу янгиликнинг афзаллигини исботлади.

Эндиликда цехнинг барча участкаларида меҳнат илмий асосда ташкил қилиниб съёмкачилар машинага ўтишди. Улар 600 тоннага яқин калава ишлаб чиқаришди.

Яқинда Ф. Қосимхўжаев ишлаб чиқаришга янги рационализаторлик таклифини жорий қилди: машина шпинделини шарикоподшипникка ўрнатди. Натижада ип йигирув агрегатларининг иш муддати анча ортди.

— Бу бизнинг фабрикамиздаги энг яхши бригада,— дейишади цех бошлиғи В. Муханов билан партия бюросининг секретари А. Холтаев ўртоқлар.

Чиндан ҳам бу ерда тўқимачилик комбинатининг таниқли кишилари хизмат қилишади. Марзия Турсунхўжаева меҳнаткашлар депутатлари Фрунзе район Советининг депутати қилиб сайланган.

Меҳнат ветерани М. Галиуддинова тўрт машинани бошқармоқда. Яқинда у «Социалистик мусобақа аълочиси» нишони билан мукофотланди. Нина Югина цехда 1948 йилдан буён ишламоқда, у участка касаба союз ташкилотининг аъзоси. В. Антошкина ўн беш йилдан буён ишлаб чиқаришда намуна кўрсатмоқда.

Бу ишчилар қанча айтса ва «Эстафета китоби»га қанча ёзса арзийдиган ишлари бор. Улар тўқимачилик комбинатида биринчилар қатори машинасозларнинг Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги номидаги шарафли номни олиш учун курашиш ҳақидаги чақириқларига лаббай дедилар.

Улар тўқимачилик комбинатининг барча коммунистик бригадалари номини «Эстафета китоби»га ўз ҳаётлари, меҳнатлари, ўқиш ва коллектив ҳордиқ чиқаришлари тўғрисида қайд этиш ҳуқуқини олдилар.

Тўқимачилар келгуси ҳафтада «Эстафета китоби»ни 1-пойафзал фабрикасининг энг яхши бригадасига топширадилар.

М. Савельев.

ЛЕНИНГРАДДА ОҚ ТУНЛАР

СУРАТДА: АДМИРАЛТЕЙСК СОҲИЛИ.
М. Влохин фотоси, [ТАСС фотохроникаси].

БАРЧА ХЎЖАЛИКЛАРДА ТЕКИС ЙЎЛЛАР ҚУРИЛДИ

⊙ САМАРҚАНД, (ЎзТАГ). Ургут районидаги узоқ тоғлик колхоз посёлкаларига олиб борадиган йўллар қуриб битказилди. Эндиликда Самарқанд областидаги барча колхозлар магистрал катта йўлларга бориб қўшиладиган текис автомобиль йўлларига эга бўлиб қолди.

Областда сўнгги уч йил мобайнида юзи қаттиқ 1140 километр йўл дарёлар ва йирик каналлар оша неча ўнлаб кўприклар қурилди.

КОН-ҚУДУҚЛАРНИ АСБОБЛАР ТЕКШИРАДИ

Фарғона водисидаги «Бўстон» нефть конида «Фарғона телемеханизация системаси» — СТФ деган асбоб ишлатила бошлади. Бу ерда 25 километр радиусда жойлашган 400 кон — қудуқ ишга диспетчер аралашмагани ҳолда электрон сигналлар ёрдамида контроль қилиб турилади. СТФ сигналлари нефть тортувчи машиналарнинг қандай ишлаётганлиги тўғрисида хабар бериб туради, ер ости машина-ускуналарининг иш режимини кузатиб боради. Бирон жой бузилган бўлса, шчитда қизил чироқ ёнади. Кон—қудуқда нима юз берганлиги олдиндан белгиланган программага мувофиқ автоматик равишда текшириб билинади.

«Узбекнефть» бирлашмаси махсус конструкторлик бюросининг контрсрукторлари ишлаб чиққан системага кончилар тобора кўпроқ эътибор бераётирлар. «Шимолий сўх» нефть кони коллективи шундай асбобга буюртма берди.

Ўзбекистон нефтчилари СТФ асбобини жорий қилишдан нима наф кўрадилар? ЎзТАГ мухбири М. Шерманнинг ана шу саволига махсус конструкторлик бюросининг директори Мўмин Абдуллаев бундай жавоб берди:

— Мутахассисларнинг ҳисобларига кўра, СТФ асбоблари нефть қазиб чиқарувчи корхоналарнинг ҳаммасида ишлатиладиган бўлса, йилига 200 минг сўмдан ортиқ маблағ тежаш мумкин. Неча ўнлаб мутахассислар — навбатчи диспетчерлар бўшаб бошқа участкаларга ўтказилиши мумкин бўлади.

Қорақалпоғистон АССР. «ВЛКСМ 45 йиллиги» совхозининг шоликорлик далаларида Қорақалпоғистон гидрогеология станциясининг тажриба участкаси жойлашган. Бу ерда ер юзасида намликнинг буғланиши, ўсимликларни суғоришга кетадиган сув миқдори аниқланди. Бу метод республикада биринчи марта қўлланилмоқда.

Суратда: гидрогеологлар қароргоҳи.

А. Ходаков фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

НАВҚИРОН ШАҲАР ЮБИЛЕЙИ

⊙ БУХОРО, (ЎзТАГ). Бухоро областининг жамоатчилиги совет шарқидаги навқирон шаҳар — Навоийнинг ўн йиллигини нишонлади.

Киров номли маданият ва истироҳат боғида байрам тантаналари бўлиб ўтди. Бу ерда улкан химия ва энергетика шаҳрининг вакиллари область меҳнаткашларининг намояндалари билан учрашдилар. Тўпланганлар орасида ўз маҳсулоти билан Навоий корхоналарини таъминлаётган газ қазиб чиқарувчилар ҳам бор эди.

Ташкил қилинган фотовиставка тантана қатнашчиларига навоийликларнинг Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги шарафига меҳнатда эришган зафарлари ҳақида ҳикоя қилиб берди. Ёш саноат маркази партия ва хўжалик ташкилотларининг раҳбарлари сўзга чиқиб, виставкада кўрсатилган фотосуратларни тўлдирдилар.

Кундузги Навоий шаҳрида орденли Бухоро области шаҳар ва районлари эришган ютуқларнинг кўриги очилди. Бу кўрик Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги шарафига ўтказилмоқда.

ЯНГИ МАССИВЛАРНИНГ АҲОЛИСИ УЧ ПРОГРАММАНИ ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

⊙ Етти йилликнинг биринчи йилида Ўзбекистонда жами 900 та кўп программали репродуктор ишлаган эди. Бу йил — юбилей йилида эса, Тошкентнинг ўзидаги «Високовольтная» кўчасида, Чилонзорда ва Сергелидаги уй-жой массивида тўрт мингта ана шундай радио точка ўрнатиш кўзда тутилади. Махсус приставка билан таъминланган бу рекродукторлар уч программани — республика программасини, Москвадан бериладиган биринчи программани ва «Маяк»ни қабул қилиши мумкин.

Чилонзорда алоқа линиялари районнинг таянч — кучайтириш станциясини ҳозирдаёқ Д-18 ва К-24 янги кварталлари билан улади. Бу икки микрорайон яқин вақт ичида тўлиқ радиолаштирилади.

Шу беш йилликда сим орқали кўп программали эшиттириш янада ривож топади. Шаҳарларда 25 мингта қўшимча янги радиоточка ўрнатиш планлаштирилмоқда. Ўзбекистоннинг барча область марказлари уч программани қабул қиладиган бўлади.

(ЎзТАГ).

Икки республика бўйлаб

⊙ ТЕРМИЗ, (ЎзТАГ). Кўп кунлик велосипед пойгаси қатнашчилари Деновдан старт олдилар. Улар Ўзбекистоннинг биринчи комсомоли Абдулла Набиев ҳалок бўлган жойда, ўзбек халқининг шонли қизи Майна Ҳасанова советлар ҳокимияти учун жанг қилган ерларда бўладилар, Қарши даштини забт этаётган ёш чўлкуварлар билан, Бухоро ва Чоржўй комсомоллари билан учрашадилар.

Коммунистик меҳнат зарбдори Абдулла ака Муртазоев шаҳримиздаги асбобсозлик заводининг пешқадам шлефовкачи ишчиларидан бири ҳисобланади. У шу корхонада узлуксиз равишда 22 йилдан буён меҳнат қилиб келаётир. Бу меҳнатсевар ишчи ўзининг смена ва ойлик топшириқларини 170-180 процентга етказиб адо этаётир. Абдулла ака Муртазоев йиллик топшириғини саккиз ойда бажариш арафасида турибди.

Суратда: А. Муртазоев. М. Нуриддинов фотоси.

КОММУНИСТ БРИГАДИР

— Фёдор Дмитриевич, комсомолга кирмоқчи эдим, тавсиянома бермайсизми! —деб мурожаат қилди Кулаевга ёш ишчи Коля Кабзарь.

— Ўйлаб кўриш керак, — деди ғалати кулиб бригадир. Шу чоқ икковларининг хотирига ўша жанжал тушди... Наҳотки тавсия бермаса, нега ҳам сўрадим, дея ўйларди Коля. Бу ёқда Фёдор Дмитриевич бўлса: орадан кўп вақт ўтди. Мана слесарь бўлиб олди. Энди ишончни оқлар, деган хаёлда эди.

— Майли, тавсиянома беришим мумкин, — ишонч билан жавоб қилди шогирдига Фёдор Дмитриевич. Колянинг чеҳрасига табассум югурди. Кекса коммунист, республика партия ташкилоти Марказий Комитетининг ревизия комиссияси аъзоси, коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи йигитнинг ишчи деган номни оқлаганлиги тўғрисида тавсия берадию қувонмасинми.

Кулаевнинг бригадасида атиги олти киши ишлайди. Аҳил коллектив. Бригададагиларнинг ҳаммаси унинг қўлида ҳунар кўрган. Мана, мисол учун Муҳаммаджон Аблаевни олинг. Аввал у юк ташувчи эди, ҳозир эса бешинчи разрядли слесарь. Станокларни бемалол ремонт қилиб, қўлдан чиқаради.

Коля Кабзарь ҳам заводга келганида миқтигина йигитча эди. У ишчиларнинг буюрганини қилиб юрарди. Энди бўлса, иккинчи разрядли бўлиб, мустақил равишда деталларни қирқиш, ишлов бериш билан шуғуллана олади. Бу орада саводини оширди, катталар нима деса албатта бажаради.

— Энди нима қилай, Фёдор Дмитриевич! — устоз йигитнинг ана шундай сўзларига ўрганиб қолган. Чунки Коля ишни тугалладими, тинч туролмайди.

— Фёдор Дмитриевич, прессни ишга туширган эдик, мой оқиб кетяпти, нима қилсак экан!

— Қани, юрчи, бир кўрайлик, — деди-да, пресс ёнига бориб, у ёқ-бу ёғига қаради.— Ҳа, мана бу ерда зичловчи пружина чиқиб кетибди-ю, сизлар прессни ўрнатиб қўйибсиз. Албатта мой томади-да.

Коля Саша Карташов билан бирга насос агрегатини қайта созлаб чиқди. Шундан кейингина пресс яхши ишлади.

Ўзаро ёрдамлашиш бу бригада аъзоларининг одати. Бир кун қўшни цех слесарлари илтимос билан келиб қолишди:

— 160 тонналн прессни уч марта бузиб, созладик. Босим бермаяпти. Нега шундай, ҳайронмиз.

Бригадир Кулаев қўшни цехга бориб, станокни кўздан кечирди. Анчагина иши бор. Лекин начора. Кўп вақтни олса ҳам, бузиб қайта созлаб беришда ёрдамлашди.

Бригада олган мажбуриятда шундай модда бор: йил охиригача бешта рационализаторлик таклифи киритиш мажбуриятини оламиз. Бу мажбуриятдан учтаси ишлаб чиқаришга жорий этилди. Таклифларнинг иккитасини коммунист Кулаевнинг ўзи киритган. Бунинг натижасида саккиз соатлик ишни бир соатда бажариш ва икки кубометр ёғоч тежаш, икки дурадгорнинг иш ҳақини исроф қилишга барҳам бериш имконияти туғилди.

Бригадир коллектив зиммасига бирор мажбурият юкласа, у албатта муддатидан анча илгари бажарилади. Гидропресс ўрнатиш вазифаси шундай бажарилди. Лекин баъзан коллективнинг айрим аъзоларни ҳафа ҳам қилиб қўйишади. Мисол учун Витя Демченкони олинг. У ноқобиллигидан корхонанинг барча цехларини айланиб чиққан. Ниҳоят одам бўлар, деган мақсадда коммунист Кулаев уни ўзига топширишларини сўради. Ремонт-механика цехининг бу бригадасида ҳам оғир карвон Витя ўз билганидан қолмади. Ишга кечикиб келишни қўймади.

— Ахир, йигит, ўйлаб кўрсанг-чи. Ўзингга ўзинг қиляпсан. Моҳир, билимдон, ҳурматли ишчи деган номни қозониш осон иш эмас. Ўзингни меҳнатда кўрсатишга ҳаракат қилсанг-чи. Барибир сени одам қиламан. 20 йиллик меҳнат давримда сен кабиларнинг кўпини тарбияладим...

Чиндан ҳам шундай. Владимир Бердников, Иван Панфиленко ва бошқалар шу Кулаевнинг шогирдлари. Ҳозир бу йигитларнинг ҳар бири ўз касбининг моҳир устаси.

— Шогирд тарбияламай ишлашни тасаввур этолмайман, — дейди Фёдор Дмитриевич. — Кексайиб қолдим. Ўзим билганларни бошқаларга ўргатишим ҳам қарз, ҳам фарз.

Устоз ўз орзусига етмоқда. Яқинда Кабзарнинг разряди оширилган бўлса, эндиги навбатда Давид Вовчук ва Саша Карташов турибди.

Кулаев оиласини бемалол ишчилар оиласи деб аташ мумкин. Чунки шу электротехника заводида хотини Клавдия Петровна реле йиғади. Қизи Галя шу корхонанинг конструктор бўлимида ишлайди. Яна бир қизи химия институтига кирмоқчи, эгизак қизлари Люба ва Надя техникумда ўқишади.

Шаҳримиздаги электротехника заводининг моҳир мастери, 8-ремонт-механика цехининг бригада бошлиғи, аҳил ишчилар оиласининг отахони коммунист Кулаевнинг ҳаёти меҳнат муваффақиятлари билан равон. У каби бўлишни ҳамма шогирдлари орзу қилишади.

Н. ПАНЯКШИНА.

ТАШВИШЛИ СИГНАЛ

ОДАМЛАР БЕКОР ЎТИРИШИПТИ

Ўзбекистон «Билим» жамияти учун қурилаётган кинолекторий пойтахтимиздаги юбилей объектларидан ҳисобланади. Бу бинони ўз вақтида қуриб фойдаланишга топшириш учун анча ҳаракат қилинди. Шуни ҳам айтиш кераккн, қурилиш кўп вақтгача ҳар хил баҳоналар билан тўхтатиб қўйилиб, қиш вақтида деярли иш бўлмади. Баҳордан сўнг ғишт териш, монтаж қилиш ишлари анча жадаллаштирилди.

Ниҳоят бинонинг томи ёпилгач, минора кранлари ишни тугатиб, бошқа объектларга ўтказилди. Бинонинг битишига умид катта бўлди: текислаш энергия ва иситиш системасини монтаж қилиш ишлари бошланди, объектга пардозловчилар ҳам келишди.

Шу йилнинг 10 июль куни Фатис Иоргановнч Трапезанидис бошлиқ 40 кишилик сувоқчилар бригадаси бинода пардозлаш ишларини бошлаб юбориш учун келди. Улар биринчи куни бекор туришди, бирорта сувоқчи қўлини сувга урмади. Иккинчи куни ҳам латифа айтиш, папирос чекиш билан кун кечиктирилди. Сувоқчиларнинг ҳолидан на 1-пардозлаш тресги ва на шу трест қарамоғидаги 20-қурилиш бошқармаси бошлиқлари хабар олишди. Бирорта прораб, мастер келиб уларни зарур қоришма ва бошқа бинокорлик материаллари билан таъминламади.

Бригада аъзолари учинчи куни ҳеч бўлмаса, участка бошлиғи Владимир Мерличенко келар, бошқарма бошлиғи Василий Иванович Подлобенец ҳолимиздан хабар олар, бизни иш билан таъминлар деб умид қилишди. Аммо учинчи куни ҳам бошлиқлар тугул на бошқарма бош инженери Владимир Михайлович Табакаев, на бирорта мастер ёки прораб улар ёнига келди.

Сувоқчилар ҳақли равишда бригада бошлиғидан иш талаб қила бошлашди. Ёлғиз бригадирнинг қўлидан нима ҳам келарди. У ўз ихтиёридаги сувоқчиларга бирон бир маслаҳат беришдан ожиз. Уни бошлиқлар шу объектга юборишган.

— Агар қоришма билан зарур қурилиш материаллари тайёр бўлганда,— дейди бригада бошлиғи,—шу икки кун мобайнида 800 квадрат метрга яқин сувоқ ишларини тугатган бўлардик. Ишчиларимизнинг маошдан бошқа даромадлари йўқ. Иш қилмагандан кейин маош ҳам ҳисоби билан бўлади.

Чиндан ҳам бригада бошлиғининг гапларида жон бор. Улар кўпгина объектларда бўлиб, ишда намуна кўрсатишган. Энди бўлса бирорта бошлиқнинг келиб ёрдам беришини кутиб бекор ўтиришипти. Москва, Ленинград, Украина ва мамлакатимизнинг бошқа республикаларидан келган бинокорлар объектларда жон куйдириб ишлаётган бир пайтда, юбилей объектини пайсалга солиб қўяётганликларини «Главташкентстрой» га қарашли 1-пардозлаш трестининг 20-қурилиш бошқармасидаги ўртоқлар билишармикин? Агар у бошлиқлар тездан касалликнинг олдини олиб, объектда иш бошлаб юборишмаса, бинонинг ўз муддатида фойдаланишга топширилиш гумон.

Ҳ. ҲАКИМОВ.

ЁШ БЎЛСА ҲАМ БОШ

Таклиф ва истаклар дафтарини варақлаб кўрамиз. Чин қалбдан ёзилган миннатдорчилик сўзлари... Бу сўзларнинг ҳаммасидан бир хил маъно, бир хил мазмун англашилади.

— Раҳмат, доктор!

Халқ ҳурматига сазовор бўлаётган бу киши ким экан? Шунча миннатдорчиликлар қанақа ишлар эвазига?

Ўктам ака Тошкент шаҳар 1-сил клиник касалхонасининг бош хирурги. Ўрта бўйли, қисиқ кўзлари ўзига ярашган бу йигит палатага кирганда, оғир аҳволдаги беморларнинг ҳам юзига табассум югуради. Ўктам ака ишлаган жойда унга ҳамиша табассум ҳамроҳ. Чиндан ҳам унинг ҳар бир сўзи беморлар дардига малҳам. Чунки илиқ сўз ҳам доридир.

У эгнига оқ халат кийганига ўн икки йилдан ошди. Жарроҳлик қилабошлаганига эса 10 йил бўлди. У студентлик давридаёқ мустақил ўзи операция қиларди.

Ўктам аканинг меҳнат фаолияти давомида 1630 бемор оғир дарддан халос бўлиб шифо топиб кетган. Шунча йил ичида қанчадан-қанча одамлар жисмига бағри бутунлик бахш этди бу киши!

Эндигина 34 ёшга қадам қўйган коммунист хирург ўз муваффақиятларига осонликча эришмади. 1959 йил ТошМИнинг даволаш факультетини тугатгандан кейин устози профессор В. В. Воҳидов қўл остида катта тажриба орттирди. Сўнг профессорлар Н. В. Антилова, ва Г. Г. Абашидзелардан кўкрак хирургияси бўйича Грузияда таълим олди. Қобилиятли ёш врач тезда устозлар тажрибасини Тошкентдаги 2-сил касалликлари диспансерида амалга ошира бошлади. Унинг мустақил ишлаш, ўқиш даври бошланди шунда. 1961 йилдан буён хирургия бўлимининг мудири, биринчи даражали хирург сифатида мутассил ишлаб келмоқда.

Байрамларда келадиган сонсиз табрикномалар, мамлакатимизнинг турли бурчакларидан келаётган миннатдорчилик сўзлари битилган хатлар, ҳаммасида битта маъно: «Раҳмат, миннатдорман!»

Ёш хирург ҳамиша халқ хизматида, шунинг учун ҳам уларнинг ҳурматида. Хизмат қилсанг, ҳурмат кўрасан, роҳат кўрасан, дейди доно халқимиз. Шу боисдан ҳам ўртоқ Ўктам Исмоилов ўз ҳамкасблари орасида эътиборли бўлса керак. У киши ҳозир касалхона касаба союз ташкилотининг раиси. Шу билан бир вақтда операция бўйича медицина ҳамширалари тайёрлаш, ўқитиш ҳам шу кишининг зиммасида. 1966 йилдан буён эса ТошМИ клиникасининг ассистенти. Бўлғуси врачларга ўз тажрибасини, касбини ўргатмоқда.

Ў. Исмоилов иш тажрибаларини ва билимини ёшлардан аямайди. Мазкур касалхонанинг врачлари Ғаниxўжаев ва Григорьевлар уни устоз деб биладилар. Унинг меҳнати бир неча бор фахрий ёрлиқлар билан тақдирланган.

Таклиф ва истаклар дафтарини беморлар тили билан айтганда «Ташаккур дафтарини» варақлашда давом этамиз:

«Хирург Ў. Исмоиловнинг биз учун қилган хизматини таърифлашга ожизмиз. Шундай хирургни тарбиялаган устозларга балли!

Э. С. Чашкин, икки марта «Совет Иттифоқи Қаҳрамони» Фрунзе шаҳри. 1-V—1967 й».

Тажрибали хирург меҳрибон ва шафқатли қалб эгаси Ўктам Исмоилов халқ саломатлиги йўлида самарали меҳнат қилмоқда.

Б. ЭШОНҚУЛОВ.

Сиз суратда кўриб турган бу йигит Волгаграддан Тошкентни бунёд этиш учун келган пайвандловчи Сергей Николаевич Турлякиндир. Уйларимиз янада пишиқ бўлиши учун жонбозлик билан меҳнат қилаётир. К. АЛИЕВ фотоси.

ЎЗБЕК АЛИФБЕСИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЙЎЛИДА

Фан ва маданиятнинг ривожида ёзув ҳар доим катта роль ўйнайди. Фан ва маданият тараққиётининг талабларига жавоб бера олиш учун ёзув (алифбо ва имло) ҳам ривожлана ва такомиллана бориши шарт.

Рус графикасига асосланган ҳозирги туркий алифболари халқларнинг маданий талабларини ўтаб келмоқда. Аммо турмуш тажрибалари туркий алифболарда, жумладан ўзбек алифбосида ҳам айрим камчиликлар борлигини кўрсатди.

Ўтган йили декабрда Боку шаҳрида бўлиб ўтган 1 Бутуниттифоқ туркологик илмий конференция СССРдаги туркий халқларнинг ҳозирги алифбо ва имлоларининг аҳволини муҳокама этиб, улардаги камчиликларни битириш, янада такомиллаштириш, туркий алифболарни бир-бирига яқинлаштириш (унификациялаш) ҳақида қарор қабул қилган эди.

Ўзбекистон ССР Фанлар Академияси А. С. Пушкин номидаги тил ва адабиёт институтининг илмий Совети бу конференциянинг якунларини муҳокама этиб, ўзбек алифбоси ва имло қоидаларини янада такомиллаштириш билан боғлиқ бўлган бир неча масалаларни ўрганиб чиқиш учун бу институтнинг нутқ маданияти секторининг мудири, филология фанлари доктори профессор Собиржон Иброҳимов раислигида комиссия тузди. Комиссия составига филология фанлари кандидати Ш. Шоабдураҳмонов, Ф. А. Абдуллаев, филология фанлари кандидатлари О. У. Усмонов ва З. М. Маъруфов ўртоқлар киритилди.

Яқинда комиссиянинг биринчи мажлиси бўлди ва шу ишлар юзасидан комиссия раиси профессор С. И. Иброҳимовнинг ахбороти тингланди. Докладчининг айтишича, ҳозирги ўзбек алифбоси ва имло қоидаларининг ютуқ ва камчиликлари ҳақида мулоҳазалар тўплаш учун аҳолининг турли табақа вакиллари билан фикрлашилган, китоблар, журналлар ва газеталарнинг имлоларига қараб чиқилган. Суҳбатларда қатнашган кишилар ўзбек алифбосига айрим жузъий ўзгартишлар киритиш зарурлигини айтганлар. Айрим мактабларда ўтказилган тажрибалар бундай талабларнинг тўғрилигини исботлади.

Алифбо ва имло комиссияси мажлисида сўзлаган Ф. А. Абдуллаев, О. У. Усмонов ва Маъруфов ўртоқлар ҳам алифбомизни янада такомиллаштириш ва имло қоидаларимизни қайтадан кўриб чиқиш зарурлигини айтдилар. Комиссия мажлиси ҳозирги туркий алифболарни такомиллаштириш, ўзаро яқинлаштириш, имло қоидаларини яхшилаш ва мукаммаллаштириш ҳақида I Бутуниттифоқ турклогия илмий конференциясининг қарорларини қўллаб-қувватлади, ҳозирги ўзбек алифбосига айрим ўзгартишлар киритиш билан уни янада такомиллаштириш, имло қоидаларимиздаги хилма-хилликларни бартараф этиш, қоидаларни мукаммаллаштириш зарур, деган қарорга келинди.

Бу борадаги ўрганиш ишларини давом эттириш, тегишли тадбирларни ишлаб чиқиш, алифбо ва имло масалалари юзасидан кенг фикрлашув учун республика миқёсида илмий кенгаш ўтказиш ишлари институтнинг нутқ маданияти секторига топширилди.

СССРдаги туркий халқлар алифбосини (алфавитини) бир-бирига яқинлаштириш, яъни бу тиллар учун хос бўлган ҳ, қ, ғ, нг, ж товушларини бир хил ҳарф билан белгилаш бу қардош халқлар тилидаги адабиётлардан ўзаро фойдаланишни осонлаштиради. Социалистик миллатларнинг ўзаро янада яқинлашуви, коммунистик қурилиш соҳасидаги ютуқлардан ўзаро бевосита баҳраманд бўлиши учун катта имконият яратиб беради ва шу йўсинда умумий тараққиётимиз учун қўшилган катта ҳисса бўлиб хизмат этади.

А. Ҳожиев, О. Бекматов, Р. Дониёров, Н. Маматов, филология фанлари кандидатлари.

Янги Тошкентни бунёд этиш учун келган Россия Федерациясининг азамат қурувчилари Чилонзорда бир қанча уйлар қуришган. Сиз суратда кўриб турган бу бинолар ҳам РСФСР қурувчи азаматларининг бунёд этган уйларидир. В. СИРОТКИН ва И. ГЛАУБЕРЗОН фотоси.

ЕР ШАРИДАН ХАБАРЛАР

СЎЗЛАШДАН БОШ ТОРТАЁТГАН ХАЛҚ

У аёл Александрияда икки минг йилдан зиёдроқ аввал қазо қилган. Коҳинлар 70 кун давомида мурдани фақат ўзлари биладиган усулда туз ва хидли смолалар билан дориладилар. Ўлган аёл олий табақага мансуб бўлиб, ҳатто унинг аждодлари Рим шаҳри пайдо бўлмасдан аввал Италияда яшаган деб ҳисобланарди. Шунинг учун аёлнинг мурдасини ўраш мақсадида бу аёлнинг аждодлари ёзуви бўлган қадимий китобнинг полотнодан қилинган варақларини йиртишди. Бу китобда нималар ёзилганини ҳатто Александрия коҳинлари ҳам билмас эдилар. Чунки римликлар босиб олган ерда бу тилда ҳеч ким гаплашмас, бу ёзувни қолдириб кетган этрускилар Италия тупроғида қандай пайдо бўлганлигини ҳеч ким айтиб бера олмасди.

Этрускилар кимлар ва улар қаёқдан келиб қолишган? Бу саволга этруски халқини қириб ташлашдан аввал ўзларининг динлари ва урф-одатларига этруски халқининг одатларини қабул қилган римликлар ҳам жавоб бера олмас эдилар.

«Тарих отаси» Геродот этрускилар Кичик Осиёдан эрамиздан олдинги XIII асрда келишган ва Тоскания қирғоқларида ўзларининг дастлабки қишлоқларини барпо этишган, деб ҳисоблайди. Антик даврнинг бошқа бир тарихчиси Дионисий эса этрускилар греклар ва финикияликлар тарих майдонига чиқмасдан олдин юзага келган қадимги халқ бўлиб, азалдан Италияда яшаган деб ҳисоблайди.

Тарих ҳам этрускиларнинг ёдгорликларини тенг иккига бўлиб жойлаштириб қўйгандек. Бу ёдгорликларнинг баъзилари этрускиларнинг Италияга бошқа жойдан келганликларидан далолат берса, қолганлари этрускилар азалдан шу ерда яшаганлигини исботлайди.

Римликларнинг аниқ урф-одатларидан ва грекларнинг ёркин инсоний мифологиясидан фарқ қилувчи этрускиларнинг шафқатсиз, жоҳил динида чиндан ҳам қадимги Кичик Осиё динининг баъзи томонлари борки, бу этруски халқининг Шарқдан келганлигидан далолат беради. Ундай бўлса маданияти юксак тараққий этган «Кичик Осиёдан келган» бу кишилар нима учун Италияда узоқ вақт примитив ҳаёт кечиришди, ҳатто улар грек алфавитини қабул қилишган?

Этрускилар италиялик туб халқ деб тахмин қилинадиган бўлса, у ҳолда этруски маданиятининг бирданига равнақ топишини қандай изоҳлаш мумкин, ўз характерига кўра этруски маданияти мустақил тараққиёт натижасида бундай равнақ топаолмас эдику?

Эҳтимол, этрускилар кичик Осиёдан денгиз орқали эмас, балки қуруқлик орқали, шимол томондан, Альп тоғлари оша келгандир? Лекин бундай ҳаракат жуда суст давом этган бўларди ва этруски маданияти бирданига ривожланмаган бўларди.

Шу тариқа бир-бирига зид бўлган далиллар шундай чалкашиб кетган-ки, уни бирон тадқиқотчи тўғри ҳал қила олгани йўқ. Этруски халқи эса бу жумбоқни ҳал этиш учун гапиришдан бош тортиб келмоқда. Мисдан қилинган кўзгулардаги, ёдгорликларнинг пойдеворидаги, мақбаралардаги ёзувлар эса ўз сирини очмай сукут сақламоқда. Минглаб йилдан сўнг олимлар қўлига тушган жасад ўралган китоб ҳам сукут сақламоқда. Ундаги ёзувлар тахминан ўқиб чиқилган. Китобда йилнинг турли фаслларида худоларга қурбонлик қилиш тартиблари ёзилган...

Яқинда матбуотда «Сукунат бузулди, абадий ҳалок бўлган деб ўйланган нарса ҳаётга қайтмоқда, аста-секин нафас олиб, қимирлай бошлади, тилга кириб кула бошлади...» деган хабар пайдо бўлди. Замонамизнинг атоқли шарқшунос лингвистларидан бири, мўмиё китобини сўзлашга мажбур қилдим деяётган З. Майяни матбуотда ана шундай деб ёзди. Бу китоб этруски жумбоғини ҳал қилишга ёрдам берди деб айтди у. Унинг фикрича этрускиларнинг қадимги ватани Ўрта Дунай қирғоқларидир. Этрускилар тилида Балт-Славьян тилининг ўзаклари бор.

Суратда: жангчиларнинг бронза фигуралари.

• • •

Цере шаҳридаги қазув вақтида мақбарадан топилган этруски жангчиси ва унинг рафиқаси ҳайкали.

Суратда: этруски мақбараларидан бирида топилган байрам зиёфатини тасвирловчи расм.

Майяни ўз ўтмишдошларининг тажрибасига таяниб, фанга маълум бўлган этруски текстларини диққат билан анализ қилиб, этруски тилида ёзилган сўзларнинг ҳозирги тиллар билан ўхшашлик томонларини муфассал тадқиқ этиб, этрускилар Италияга Дунай қирғоқларидан ва Карпат ён бағирларидан келган деб ҳисоблайди. Улар авлодлар ўтиши билан маҳаллий халқлар билан қисман аралашиб, уларнинг маданиятлик элементларини қабул қилиб, Грецияга етиб боргунга қадар Жанубга томон силжиганлар.

Орадан яна бир неча юз йиллар ўтади. Италияда бошқа келгиндилар пайдо бўлади. Улар Геродот айтган кичик осиёликлар эди. Грек афсоналари, Шарқ урф-одатлари ва қадимий анъаналар ягона бўлиб, чатишиб кетади ва кейинчалик этруски маданияти деб аталган маданият пайдо бўлади... Мустаҳкам тош деворлар билан ўраб олинган катта шаҳарлар пайдо бўлади. Савдогарлар ва қароқчиларнинг кемалари узоқ ерларни қидириб топиш учун жўнаб кетади, бронза, темир ва олтинни ишлайдиган усталар — заргарлар юксак маҳоратга эришадилар. Уларнинг буюмларига Ўрта Ер денгизи бозорларида тенг келадиган нарса топилмайди. Этрускилар қудрати шунчалик юксак бўлади-ки, унинг олдида ҳатто Рим ҳам бош эгади.

...Кейинчалик эса қонуний равишда этруски маданияти қуёши бота бошлайди.

Тажрибали деҳқонлар, биринчи марта ер ости каналлари ётқизган ажойиб инженерлар, моҳир металлурглар, қўрқиш нималигини билмаган жангчилар ёш Рим олдида ожиз бўлиб қоладилар. Ожиз бўлиб қоладилар, чунки қабила-уруғчиликка асосланган қадимги традицияларидан этрускилар воз кеча олмайдилар, ҳолбуки ўша вақтнинг ўзида Рим қадимги дунё тараққиётининг олий чўққисига кўтарилади, яъни классик қулдорлик давлатига айланади. Рим аскарлари ўн йил қамал қилиб тургандан сўнг эрамиздан олдинги 396 йилда этрускиларнинг Вейи деган қалъа шаҳрини забт этадилар. Бу эса этруски маданияти таназзулининг бошланиши эди.

Орадан юзлаб йиллар ўтди. Этрускиларнинг сўнгги китоби варақларидан аёлга кафан қилишди. Балки бу аёл ўз аждодларини аллақачонлар унутиб юборган қадимий этруски халқининг сўнгги вакили бўлгандир.

Этруски сирлари хазинасини очиш учун Майяни топган калит қанчалик тўғрилигини келгусидаги тадқиқотлар кўрсатади. «Балки мен этрускология йўлини босиб кетган тушунмовчиликлар коллегиясига ўз улушимни қўшгандирман» — деб ёзади бошқаларга нисбатан ўзининг ҳақлигига ишончи комилроқ бўлган тадқиқотчи. Ҳарҳолда қадимги жумбоқни ҳал этишнинг яна бир йўли топилди.

...Балки сукунатли зулмат ичида тадқиқотчига эшитилган овоз юз йиллар давомида одамлар орзиқиб кутган акс садонинг ўзидир. Эҳтимол улкан тасаввур билимлари туғдирган бир ўйиндир.

Этрускилар тарихда сўзлашдан бош тортаётган халқ бўлиб қолаверармикин?

В. ЛЕВИН.
(«Вокруг Света»дан).

КОНВЕРТЛАРНИ ОЧГАНДА...

МАҲАЛЛА АҲЛИ ЖАВОБ КУТАДИ

Бундан роса 20 йил муқаддам — 1947 йилда Киров район ижроия комитети «Боксёрская» маҳалласида аҳолига якка тартибда уйлар қуриш учун жой ажратиб берган эди. Уй-жой қурганлар орасида Икромовнинг 129-участкаси (ҳозирги Ҳакимзода кўчаси 15-уй,) А. Г. Никифорованинг 128-участкаси (ҳозирги 1-Цветочний проезди, 12 уй) бор. Юқорида адреслари кўрсатилган участкаларнинг бир қисмини Кар-соқовлар жамиятининг тикувчилик корхонаси эгаллаб турибди. Шу корхона туфайли Ҳакимзода кўчаси ва Цветочний проезди тўсилиб қолди. Натижада маҳалла аҳолиси учун бир қатор ноқулайликлар юзага келди.

Маҳалла аҳолиси ўз вақтида Киров район коммунал хўжалик бўлимига мурожаат қилди.

Райкомхоз 1961 йил 6 мартдаги 181-жавоб мактубида Тошкент шаҳар ижроия комитетининг давлат инспекцияси, Киров райкомхози ва Кар-соқовлар жамияти правлениесининг биргаликда тузган комиссияси бошланган қурилишни ва ремонт ишларини дарҳол тўхтатишга қарор қилганлигини хабар қилган эди. Киров район ижроия комитети ҳам бу қарорга розилик берган эди. Кар-соқовлар жамиятига Ҳакимзода кўчаси, 1-Цветочний проезди, Умаров ва Никифороваларга қарашли участкаларнинг банд этилган жойларини 1962 йилгача бўшатиб бериш таклиф қилинган эди.

Лекин бу қарор ҳамон бажарилмасдан қолмоқда.

Ҳозирги пайтда тикувчилик корхонаси тугатилаётир. Унинг ўрнига эса яна бошқа корхона кўчиб келмоқчи.

Шундай обрўли комиссиянинг стол тортмасида 6 йил ётган қарори эндиликда бажариладими ёки йўқми? Боксёрская маҳалла аҳолиси ана шу саволга жавоб кутади.

ИКРОМОВ,
МУҲИДДИНОВА ва бошқалар.

Ҳаммаси бўлиб, 9 киши имзо чеккан.

БОР ОТАНГГА, БОР ОНАНГГА...

Мен Фарғонадан Тошкентга ўқишга келганман. Ўзим Улуғ Ватан урушининг инвалидиман. 6-қурилиш трестига қарашли 58-қурилиш бошқармасида ишлайман. Паспортимни шу йилнинг 27 май куни Чимбой-Чиғатой кўчасига қайд эттирдим. Хуллас бошқалар қатори 19-ётоқхонада истиқомат қилаяпман.

Агар бир ишкал бўлмаганда, сизларга хат ёзиб, ишдан қолдирмаган бўлардим. Мен пенсиямни расмийлаштириш учун ўзим истиқомат қилаётган Октябрь район социал таъминот бўлимига мурожаат қилдим. Бўлим секретари И. Гудина қўлимдан ҳужжатларни олар экан, уни 5 июнда Фарғонага юборажагини айтди. Ўн кундан кейин хабар олдим. Аммо секретарь ҳужжатларни юборишни унутган экан.

Ниҳоят 29 июнь куни ҳужжатларим ҳам етиб келди. Секретарь Гудина отпускада бўлгани учун ўрнида ишлаётган ўртоқ И. Бойкога мурожаат қилдим. У мени инспектор Евдокия Ефимовна Маковскаянинг ҳузурига бошлаб кирди. Маковская паспортимни олиб, Тошкентда бундоқ кўча йўқ, деса бўладими? Наҳотки паспорт столидаги ўртоқлар янглишган бўлишса? Бош инспекторга мурожаат қилдим. У ҳам инспекторнинг фикрини тасдиқлади.

Нима қилиш керак? Наҳотки паспортдаги ёзув нотўғри бўлса? Ёзув тўғрилиги ҳақида 95-алоқа бўлимидан справка олиб келдим. Аммо улар яна тан олишмади. Кун им беҳуда ўтди. Ётоқхона комендантидан, паспорт столидан справка олиб келдим. Инспектор у справкани ҳам тан олмади.

Охири район социал таъминот бўлимининг мудири ўртоқ Ашуровга мурожаат қилдим. Инспектор ҳатто мудирнинг кўргазмасидан ҳам бош тортди.

Сарсон-саргардон бўлиб, эшикма-эшик юрган биргина мен эмасман. Наҳотки Маковская кишиларнинг вақтига ачинмаса?!

Мен 1967 йилнинг бошидан буён пенсия олганим йўқ. Қачонгача сарсон бўламан?

Раҳмонали ҒОЗИЕВ,
Улуғ Ватан урушининг инвалиди, пенсионер.

ТОШКЕНТНИНГ ЭРТАНГИ ЖАМОЛИ

Суратда: Чилонзорнинг жанубий-ғарб зонасида яқин келажакда қад кўтарадиган саноат бинолари комплекси. Бу ерда бир қанча енгил саноат объектлари ҳамда маданий-маиший объектлар, болалар муассасалари барпо этилади.

М. Нуриддинов фотоси.

АПН ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

«ГЛОБУС» КИТОБЛАРИ

ВЕНА. (АПН мухбиридан). Бу ердаги «Глобус» нашриёти Совет ҳокимиятининг 50 йиллигига Октябрь революциясининг халқаро ишчилар ҳаракатига ва қисман Австриядаги воқеаларга таъсири деган темага бағишланган китобни нашр этмоқда. Бу китоб ёзда босилиб бўлиши керак.

«Глобус» нашриёти босиб чиқараётган иккинчи китоб биринчи йиллардаги совет прозаси орқали октябрь воқеаларини ойнадагидек акс эттиради. Бу китобда К. Федин, Д. Фурманов, И. Ильф, А. Фадеев, А. Луначарский, М. Шолохов, Н. Тихонов, М. Горький ва бошқаларнинг асарларидан кенг фойдаланилган.

Нашриёт «Октябрь мамлакати» деган ном билан совет революцион лирикаси тўпламини ҳам тайёрламоқда.

ОКТЯБРГА БАҒИШЛАНГАН СИМФОНИЯ

ТУНИС. (АПН мухбири). Тунисда доимий истиқомат қилувчи композитор Георгий Николаевич Горчаков яқинда Сергей Прокофьев ижодиёти ҳақида лекция ўқиди. У кўп йиллар давомида С. Прокофьевнинг музика секретари бўлиб ишлаган эди. Лекция вақтида Сергей Прокофьевнинг пластинкага ёзиб олинган 7-симфонияси эшиттирилди. Лекция тунисликларда ва айниқса ёшларда катта қизиқиш уйғотди.

Г. Н. Горчаков АПН мухбири билан суҳбатда фортепьяно учун кўпгина соната ва фортепьяно ҳамда виолончель учун учта концерт симфонияси ёзганини гапириб берди. «Мен ўзимнинг янги симфониямни Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигига бағишлайман. Мен уни Москвага, Композиторлар союзига юбораман. Чунки бу ерда, афсуски симфония оркестри йўқ. Москвага бағишланган 6-сонетамни ҳозирданоқ юбориб қўйдим» деди у суҳбат вақтида.

Г. Н. Горчаков рус ва совет музикасини қизғин пропаганда қилмоқда. У музика ҳақида тунисликларга лекциялар ўқиб туради. Прокофьев ҳақидаги лекциясидан ташқари Скрябин ҳақида, ёш совет композиторлари ҳақида ҳам сўзлаган эди. Ҳозир у «Рус ва совет композиторларининг ижодиётида халқ куйлари тўғрисида» серияли лекциялар ўқияпти

◎ ТАҚРИЗ

ҲАЁТГА МУҲАББАТ

ШОИР Хусниддин Шарипов «Тановар» номли лирик достон яратди. Ўзбек халқи ўзининг қайғу-аламларини, соф муҳаббатини ўлмас қўшиқ «Тановар»да баён этиб, узоқ сақлаб келган. Халқ хазинасининг бу ўлмас дурдонаси ҳамон яшамоқда. Гарчи унда ўтмишда севишганларнинг ғам-аламлари баён этилган бўлса-да, уни халқимиз севади, қайта-қайта тинглайди, куйлайди. Бу қўшиқда халқ ҳаётининг узоқ ўтмишдаги аламли бир лавҳаси ўз ифодасини топган. Шоир достонга ана шу қўшиқ номини бериши ҳам бежиз эмас. У шу ном остида бугунги ҳаётимизни Мухтор ва Шамсиой ички кечинмалари орқали бермоқчи бўлади. Шу мақсадда дастлаб халқ мероси бўлган қўшиқдан ижодий фойдаланади. Достон қаҳрамонлари Мухтор ва Шамсиойнинг кечмишига мурожаат қилар экан, халқ қўшиғида баён этилган Мухтор ва Шамсиойлар қисмати киши кўз ўнгида намоён бўлади

— Қора сочим ўсиб
қошимга тушди,
Не савдолар менинг
бошимга тушди.
Сенинг ишқинг менга
қайдин ёпишди,
Танамдан ўт чиқиб,
бағрим тутошди...

Бу қисматлар Шамсиой бошидан ҳам кечган. У аввал Мухтор билан ўйнаб кулолмаган, ўз севгисини очиқ баён эта олмаган.

Афсуски, Шамсихон
Мухтори билан,
Аввал юролмаган боғлар
оралаб,
Изҳори дилин ҳам
билдиролмаган
Жинчироқ ёнида қоғоз
қоралаб.

Гап Шамсихоннинг таржимаи ҳоли устида бормайди. Достонда кўтарилган энг муҳим масалалардан бири инсоний бурчдир. Шамсихон узоқ машаққатли ҳаёт йўлини босиб ўтади. У оналик бурчини умуминсонийлик бурчга бўйсундиради. Шунинг учун ҳам шоир «Шамсиой эди у, бугун Шамсибиби» деб тасвирлашга ҳақли. У «тўққиз фарзанд»и ташвиши билан банд бўлган мўътабар онадир. У ҳар бир фарзандининг бахт-истиқболи учун, келгуси қувноқ ҳаёти учун қайғуради. Шамсибиби суянчиқ бўлиш ниятида ўғилларидан бири билан бўз ерларни обод қилиш учун кетишга ҳам тайёр. У фарзандларини вояга етказмоқ учун жуда кўп қийинчиликларни бошидан кечиради. Шоир ортиқча ваъзхонликка берилмайди, буни истамайди ҳам. Улуғ Ватан уруши йилларидаги Шамсибиби ҳаётини тасвирлашга бағишланган боб фикримизнинг яққол далилидир. Манфур ёвга қарши оталар, ўғиллар мардонавор жанг қилар экан, фронт орқасида фақат кексалар ва аёллargина меҳнат қилганлар. Шамсибиби орқали оғир уруш йилларида ўз инсоний бурчини адо этаётган ўзбек оналари образи умумлаштирилган. «Ёргинамга кўз солмасин бегона» деб даврада айланаётган Шамсибибининг руҳи тетик, у тушкунликка тушмайди. Шароит тақозаси туфайли юз берган қийинчилик уни толдирмайди ва унинг ўзи, ҳатто, фарёд ҳам чекмайди:

Қаранг Шамсихонга,
Қаранг яхшироқ!
Оғир чайқалса-да дардли
куй бирдак,
Сўзидан дуд бўлиб
кўтарилмас оҳ.

Эркаклар қўлига қурол ушлаб душманга қарши жанг қилмоқда. Шамсибибининг умр йўлдоши ҳам ана шу жангчиларнинг бири.

Шоир уруш йиллари юз берган қийинчиликларни баландпарвозсиз, сиқиқ ҳолда баён қилиб қўя қолади. Бутун етишмовчиликларни ҳам, вақтинча юз берган айрилиқни ҳам меҳнат билан боғлайди.

Бир қўлига ёш гўдагини кўтарган, бир қўлида эчки етаклаган Шамсибиби кўплар қатори ҳар куни тонгда далага отланади. У эртадан кечгача ишлаб, яна шу зайлда уйга қайтади. Мағрур ўзбек колхозчи-деҳқонининг бири сифатида тинмай меҳнат қилади. «кетмон каби ҳар кун бош эгиб, ҳар туп ғўзага салом беради» ва ниҳоят яна барча қатори кеч киргач, уйга томон йўл олади.

«Қитъанинг ярмига солдатлар қони халқоб-халқоб бўлиб» тўкилаётган бир пайтда Фарҳод тўғони, Мирзачўл канали қуришга киришилади. Бир томонда ҳаёт-мамот кураши борар экан, умидсизликка тушмаган «деҳқон кир этагидан янги ер очиб» пахта экади, кекса чол эса ўтказмоқ учун бозордан кўчат қўлтиқлаб қайтади. Кўп миллатли Совет халқи қатори ўзбек халқи ҳам яратиш учун курашади. Бу инсоний бурч муқаддас Она-Диёрнинг иштиёқи билан суғорилган бўлиб, ҳар бир оилада ўз ифодасини топа олган.

Яратиш деган сўз қуриқ
садомас,—
Пай билан тупроқнинг
тўқинишидир.
Тер эмиб етилган нонга
садоқат,
Миянинг мушт бўлиб
тугинишидир.

Шамсибиби фақат колхоз ишлари билан чекланмайди. Унинг олдида яна бир муҳим вазифа борки, у ҳам бўлса муқаддас оилани бошқаришдир. У даладан қайтгач, тинчгина ётиб ором олмайди. Уй юмушларини бажариш, болаларига керакли барча нарсаларни ҳозирлаш ҳам унинг зиммасида. Шамси ана шундай қийинчиликларни матонат билан енга боради. Шоир бу образ орқали ўзбек оналарининг энг яхши фазилатларини, энг муҳим характерли томонларини умумлаштира олган. Шамсибиби қиёфасида шодлик ва алам, оғир меҳнат машаққати ва бахтли ҳаёт онлари кетма-кет намоён бўлади. У балоғатга етган фарзандлари ҳақида ўйлайди, улардан қоладиган яхши номнигина орзу қилади.

Достонда тасвирланган барча воқеалар бир мақсадга бўйсундирилади. Улар лирик фалсафий фикрлар мушоҳидаси билан баён этилади. Шоирнинг лирик фалсафаси— бугунги ҳаёт фалсафасидир. Ярим асрлик Ватанимиз босиб ўтган даврдаги Совет Ўзбекистонида юз берган муҳим воқеаларнинг айримлари достонда ўзининг мукаммал ифодасини топган. Шу муҳим воқеаларни тасвирлаш фонида умумлашган ҳаёт картинаси гавдаланади. Вазмин куй «Тановар» ўзбек халқи ҳаётининг барча қирралари билан ҳамоҳангдир. Шунинг учун ҳам халқ қайғу-аламларини ўзида ифодалаган бу куйни авлоддан-авлодга етказиб, ҳамон ўзи билан бирга ардоқлаб келмоқда. Шу туфайли шоир куй билан унинг яратувчиси бўлган халқни абадий барҳаёт деган хулосага келади.

Ҳаётга муҳаббат.
Шу олий ҳисни
Туйиб турмаганда тирик
жон ҳар дам,
Умидсизлик енгиб
иродамизни,
Йўқ бўлиб кетарди қўшиқ
ҳам, халқ ҳам.

«Тановар»ни ўзига ҳамдам ҳисоблаган ўзбек халқи томонидан пешона тери билан яратилган каналлар, ГЭСлар, боғу бўстонга айлантирилаётган асрий қақроқ даштлар Коммунистик жамиятнинг муҳташам биносини барпо этишга муносиб ҳисса бўлиб қўшилмоқда.

Ҳар қандай оғир дамларда ҳам, алангали йилларда ҳам ўзбек халқи барча Совет халқлари қатори умидсизликка тушмади. Унинг бутун ҳаёт фаолиятида «Тановар» иштирок этди, у билан бирга бўлди. Демак, бу куй дард-алам рамзигина эмас, балки шодлик, қувноқлик рамзи тарзида ҳам инсон қалбида у билан бирга яшаб келмоқда.

«Тановар» — оғир куй,
Неча асрлаб,
Дилдан кечган дардлар
мужассам унда.
Лекин, фақат дардда бўлса гап,
Одамлар орзиқиб кутмасди унча.

«Том маънодаги ҳақиқий шоир абадий тирикдир», — деб ёзган эди А. С. Пушкин. «Тановар»ни яратган шоир — ўзбек халқи. Китобхон мана шу халқ қони билан битилган қўшиқнинг мафтуни бўлиб, уни ҳеч маҳал унутмасдан, доимо ардоқлаб келмоқда. Халқнинг руҳий ҳолати сингиб кетган бу қўшиқ шу туфайлигина абадий яшамоқда. Шоирнинг мана шу мангу яшаб келаётган халқ қўшиғига мурожаат қилишининг туб моҳияти ҳам шунда. У қўшиқчи халқнинг ўлмаслигини мадҳ этади.

Ҳ. Шарипов достонга номни фольклордан танлаган экан, ўзбек халқи поэтик ижодиётининг битмас-туганмас хазинасидан ҳам баҳраманд бўлади. Умуман шоир поэзиясида оғзаки ижодга хос бўлган иборалар, бадиий тасвир воситалари анча сезилиб туради. Бу достонда биринчи галда халқ қўшиғининг ўзи маҳорат билан сингдириб юборилади. Бадиий тасвир воситаларининг қўлланиши, халқ мақол ва иборалари сингиб кетган қуйма мисралар равон битилган. «Шишадай жаранглаб синди сукунат», «муҳаббат ҳеч фасл танламас», «тилига худди тош боғлаган каби», «отилган ўқ мисол, ташланиб нонга», «сўзидан дуд бўлиб кўтарилмас оҳ», «номард қозонидан емайди таом», «тунда чопқиларкан ариқларда сув», «канал тўлқинлари ўйнайди пойга» каби мисралардаги ўхшатишлар, метафоралар халқ ҳикматларидан далолат беради. Шу билан бирга шоирнинг поэтик тил устида қунт билан эринмай ишлаганлигини ҳам қайд этиш керак.

Ҳ. Шарипов камсуханликка берилган ҳолда баъзи нуқсонларга ҳам йўл қўяди. Бошқа айрим достонларида учрагани каби, бу асарида ҳам шундай камчилик сезилади. Достонда Шамсибиби образи асос қилиб олинади. Лекин бу образ тўлалигича ифодаланмаган. Бизнингча унинг урушгача бўлган фаолиятига бағишланган боби янада тўлдиришни талаб этади. Шунда унинг Мухтор билан бўлган муносабати ҳам ойдинлашган бўларди ва ўқувчи кўз ўнгида ҳар томонлама мукаммаллашган образ бўлиб гавдаланарди. Тўғри, 2-бобда дастлаб Шамсихоннинг ёшлиги ҳақида умумий тасаввур ҳосил қилади. Бироқ 5-6 бобларда Шамсибиби — она тарзида тўла ифодаланади. Натижада, унинг илк фаолиятига нисбатан ўқувчи тасаввури камайгандек кўринади.

«Тановар» достонида ўзбек халқининг ҳаётга бўлган инсоний муҳаббати куйланади. Бу муҳаббат совет ватанпарварлиги ва социалистик гуманизм ғоялари билан тараннум этилади. Лирик фалсафий фонда инсоннинг жамиятда тутган ўрни, ижтимоий жамиятда ўйнаган роли бош масала қилиб олинган. Умри боқий халқ қўшиғи тимсолида инсоннинг ҳаётга муносабати, ҳар қандай оғир дамларда ҳам умидсизликка тушмаслик кайфияти, яратувчилик қобилияти улуғланади. Шоир ҳамма вақт халқнинг бугунги ҳаётга бўлган муҳаббатини, яратувчилик қобилиятини мадҳ этади. Чиндан ҳам достон инсоннинг ҳаётга бўлган муҳаббатини тараннум этувчи замонавий қўшиқдир.

Саттор ҲАЙДАРОВ,
филология фанлари кандидати.

СПОРТ

ДОВЮРАКЛАР МУСОБАҚАСИ

СССР халқлари IV спартакиадаси программаси асосида спортнинг техник турлари бўйича ўтказилган мусобақалар ниҳоясига етди. Бу финал мусобақаларда айниқса авиомоделчилар томошабинларни ўзларига жалб қилдилар. 320 авиомоделчи стартга чиқди. Қизғин спорт кураши остида ўтган мусобақада пойтахтимиз командаси биринчи ўринни қўлга киритди. Шахсий биринчилик мусобақаларида В. Букреев модели 210 километр масофани бир соатда босиб ўтди, у эса спорт мастери нормасини бажарди. Шунингдек В. Ростовцев ҳам ўз моделида биринчилар қаторидан ўрин олди.

Республикамизда автомобиль ва мотоцикл спорти кенг оммалашган. Автомобиль трассасида стартга чиққан спортчилар 1.964 километр масофани босиб ўтдилар. Улар тоғ ва сувлар орқали қийин трассада ўзларининг ниҳоятда жисмоний тайёргарликка эга эканликларини намойиш қилдилар. Стартга 25 экипаж чиққан бўлса, шулардан олти экипаж финишга етиб келди. Тошкент автопаркининг шофёрларидан Р. Голинский ва Ю. Финклар финишга биринчи бўлиб етиб келишди. Улар биринчи марта мастерликка номзод нормативини бажардилар. Команда биринчилиги мусобақаларида фарғоналиклар ғолиб чиқишди. Автомобиль кўпкураши мусобақаларида Қашқадарё областининг вакиллари биринчиликни ўз қўлларида сақлаб қолдилар.

Картинг спорти республикамизда эндигина ривожланиб келаётган старт турларидан биридир. Мусобақада пойтахтимиз картингчилари биринчи ўринни қўлга киритишга муваффақ бўлдилар.

Мотокўпкураш мусобақаларида ҳам ишқибозлар қаяжонли онлар гувоҳи бўлдилар. Икки кун давомида 57 мотоциклчи 350, 175 ва 125 куб сантиметр ҳажмдаги мотоциклларда биринчилик учун кураш олиб бордилар. Шахсий биринчиликда тошкентлик спорт мастерларидан Б. Дресвянников, А. Корнилов ва Б. Фрейманлар биронта ҳам штраф очко олмай, финишга биринчи бўлиб етиб келдилар.

Финал мусобақалар тамом бўлгандан сўнг республика терма командаси составига яхши натижа кўрсатган спортчилар танлаб олинди. Улар СССР халқлари IV юбилей спартакиадасида республикамиз спорт шарафини ҳимоя қиладилар.

ҒОЛИБЛАР АНИҚЛАНДИ

«Ёшлик кубоги» учун ўтказилаётган саралаш мусобақалари тамом бўлди. Олти зонага бўлинган ёшлар терма командалари биринчилик учун ўзаро беллашиб чиқдилар. Уларнинг учрашувлари доира системасида бўлиб ўтди.

Сумгаит шаҳрида биринчи зонадаги командалар учрашди. Озарбайжон ёшлари терма командаси саккиз очко билан биринчи ўринни қўлга киритди. Навоий шаҳрида иккинчи зона командаларининг беллашувлари бўлди. Бу ерда Ўзбекистон ёшлари етти очко билан, Тирасполь шаҳрида ўтказилган учинчи зона командалари учрашувида Грузия терма командаси саккиз очко билан, Краснодон шаҳрида Луганск областининг ёшлари беш очко билан, бешинчи зонадаги командалар ичида Ленинград шаҳрининг ёшлар терма командаси олти очко билан, Клайпеда шаҳрида олтинчи зона командалари орасида Москва шаҳрининг ёшлари етти очко билан биринчи ўринни эгалладилар.

Танишинг, ҳамшаҳарларингиз

КИОСКАЧИЛАР

Газета харид қилиш учун пул узатган ҳэм эдимки, киоскачи йигит қўлини кўксига қўйиб илтифот кўрсатди. Газета ва журналлар сотиб олаётган кишилар бу йигитдан отаси Рихси ака ҳақида сўрашарди, унга салом йўллашарди.

Қизиқ, Рихси акани харидорлар қаердан билишади? Рихси ота шаҳримиздаги киоскачиларимиз ичида энг кексалардан. Ҳозир 72 га кирди. 40 йилга яқин киоскаларда меҳнат қилди. Хушмуомилалиги, ишбилармонлиги, одамийлиги билан обрў орттирди. Рихси ота Нажимовнинг яна энг муҳим хизматларидан бири шуки, у барча ўғил-қизларини, жиянларини, замонамизга мос кишилар қилиб тарбиялади.

— Ота касбини эгаллашимизга асосий сабаб шуки,— деди отанинг катта ўғли Сайфиддин, — биз, аввало матбуот тарқатиш ишини улуғ вазифа, деб тушундик. Укаларим Шарофиддин, Низомиддин, синглимиз Соҳиба, Собиралар ҳам киоскаларда меҳнат қилишмоқда. Мен бу соҳада 26 йил ишладим.

Отамиз пенсияга чиққанларидан кейин Бешёғочдаги киоскада аввал келинлари Шафоат Содиқова ишлади. Ҳозир эса онамиз Фазли Соатова хизмат қилмоқдалар.

— Ҳозир Рихси отанинг фарзандлари, невара ва қариндошларидан 25 киши газета ва журнал киоскаларида ишламоқда.

И. ҒОЗИЕВ.

«Спартак» стадионида куни кеча пойтахт области медицина ходимларининг область спартакиадаси тантанали равишда очилди. Бу спартакиада 1 августга қадар давом этади. Пойтахт областининг спортчи шифокорлари ўзларининг спорт маҳоратларини кўпгина спорт турлари бўйича намойиш этадилар.

Суратларда:

1. Спартакиада қатнашчилари Тошкент шаҳар медицина билим юртининг бир группа волейболчи ўқувчи қизлари (чапдан ўнгга) М. Исоқова, Н. Фанаева ва Н. Шоюнусхўжаева.

2. Медицина ходимлари область спартакиадаси қатнашчилари паради.

БОЛГАР ЮМОРЛАРИ

Болгарияда Габрово шаҳри ўзининг латифалари билан машҳурдир. Габроволикларнинг латифалари болгар дўстларимизнинг суҳбатларига қувноқлик, ўйноқилик, жонлилик киритади.

Бундан ташқари габроволиклар ўзларининг ниҳоятда тежамкорликлари билан ҳам, ҳатто кулгили даражадаги тежамлиликлари билан машҳурдирлар. Габроволиклар ўзларининг бу кулгили тежамлиликлари устидан кулишдан тортинмайдилар. Мана, габроволиклар латифаларидан бир шингил.

УСТАСИ ФАРАНГ

— Вокзалга мени неча сўмга олиб борасиз?— сўрабди габроволик таксичидан.
— Икки лев берасиз.
— Юкимничи?
— Юкингиз текин.
— Бўлмаса юкимни олиб кетинг. Мен пиёда бораверaман.

ҲИСОБ

— Врачни чақириш керак. Бола ютворган бир левни чиқариб олсин.
— Фойдаси йўқ. Врач келиб беш лев оладию, бор йўғи бир лев чиқаради.

ХУДДИ ПАЙТИ

Эр: Эшитдингми? Цаневга врачлар парҳез белгилашипти.
Хотин: Ҳай, меҳмонга чақириб, кутилиб олиш пайти эканда.

БАЛАНДРОҒИНИ ҚИДИРИБ КЎРАМАН

Бир габроволик меҳмонхонага кириб:
— Бир кеча тунаш учун қанча тўлаш керак?— деб сўрабди.
— Биринчи қаватдаги номер учун — юз лев; иккинчисидагига саксон, учинчисидагига — олтмиш; тўртинчисидагига — қирқ лев.
Габроволик ўйлаб туриб, юкларини олибди-да чиқиб кета бошлабди.
— Бизнинг меҳмонхонада қолмайсизми?—деб кетидан югуриб қолипти администратор.
— Йўқ, яна баландроғини қидириб кўраман.

«Сомларис» комбинати кўн ва кўн ўрнида ишлатиладиган маҳсулотлардан хотин-қизлар учун бежирим сумкалар, ҳамёнлар, китобларга муқовалар ҳамда кўзойнак ғилофлари каби буюмларни ишлаб чиқаради.

Корхона коллективи Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги шарафига ажойиб совға ишлаб чиқармоқда. Бу сумка-холодильнигидир. Шаҳар четига чиқиб дам олувчилар ҳамда туристларга аталган бу совға уларга албатта ёқиб тушади.

Суратда: техник Марс Плостниеце сумка-холодильнигини кўздан кечирмоқда.

В. КУНОВ, Е. ФАДЕЕВ фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

ЛАГЕРЬ ЗАВҚИ

Узун асфальт йўлканинг икки ёнида саф тортган дарахтлар «Хуш келибсиз» дегандек бош эгиб туради. Салқин, хушҳаво, жуда кўркам бу жой — Тошкенг чеккасидаги «Восток» лагеридир. Сал юрсангиз, волейбол, баскетбол майдончалари диққатингизни тортади. Лагерь этагида эса жажжигина сув ҳавзаси бор.

— Сув спортини севувчилар бизда кам эмас, — дейди биз билан суҳбатда лагерь бошлиғи Малика Обидова. — Қисқа масофага сузиш бўйича ўтказилган мусобақада ўнлаб ўқувчилар БГТО ва ГТО нормаларини бажардилар. Бундан ташқари спортнинг бошқа тўгаракларига ҳам ўқувчилар кенг жалб қилинган. Тез-тез қизиқарли спорт мусобақалари ўтказиб турилади. Яқинда енгил атлетика бўйича бўлиб ўтган лагерь биринчилигида Владимир Викулин чемпион бўлди. Ғолибларга эсдалик совринлари топшириш бизда одат бўлиб қолган. Бу гал ҳам 17 ўқувчига турли совринлар бердик.

— Шахмат, шашка тўгараклари мунтазам ишлаб турибди,— гапини давом эттирди Малика опа, — ҳафтада бир-икки марта туристик сайллар ўтказиб турилади. Физкультура раҳбари Т. Ҳасанбоевга спорт ташкилий ишларини бажаришда ўқувчилардан В. Сидоров, А. Раҳимов, А. Тожиевлар яқиндан ёрдам бермоқдалар.

СОЛДАТЛАР ҲАЁТИДАН

ОНАНИНГ ИККИ ҚАНОТИ

Хонага кириб, қуролдошларим ҳозиргина отпускадан қайтиб келган сержант Коржахметовни ўраб турганлиқларини кўрдим. Коржахметов жанговар ўртоқларининг саволларига жавоб қайтариб улгуролмасди.

— Тошкент қандай?

— Кейинги зилзилалар зиён етказмаганми?

— Чилонзор қандай?

— Тошкентда зилзиладан вайрон бўлган уйлар ўрнида кўп қаватли уйлар қад кўтаряпти. Айтмоқчи, Навоий театри олдидаги фонтан ёнида Ҳасан билан Семённи учратиб қолдим. Спектаклга келишган экан. 26 апрель тонгидаги зилзиладан бери Семён бульдозерчи, Ҳасан сувоқчи бўлиб, Тошкент қурувчилари сафида ишлаётган эканлар. Сизларга салом айтишди...

* * *

Қаҳратон қиш кунларининг бири эди. Аэродромдан жанговар самолётлар кўкка парвоз қиларди. Семён билан Ҳасан аэродромнинг шимолий томонида навбатчилик қилаётган эди. Улар турган жойда эни ўттиз-қирқ метрча бўлган дарё оқиб ўтарди. Дарё чуқур бўлиб, жуда тез оқарди. Нима бўлди-ю Ҳасан дарёни қоплаган муздан юриб бораётганида, унинг оёқлари остидаги муз ёрилиб кетди. Шу лаҳзадаёқ Ҳасан ўзини муздек сув қўйнида кўрди. У қўллари билан ёриқ лабидан ушлаб қола олди. Аммо, агар шу дақиқада Семён Ҳасанни қўлларидан ушлаб қолишга улгурмаганда...

Шу воқеадан кейин Ҳасан билан Семённи доимо бирга кўрадиган бўлдим. Улар шаҳарга ҳам бирга чиқишар, дам олиш вақтларини ҳам бирга ўтказишарди. Кунларнинг бирида молдован йигит Семён Тодоров Ҳасанга ўз юрагини очди. Семённинг отаси Венгрия тупроғида фашист қузғунларига қарши бўлган жангларнинг бирида ҳалок бўлган экан. Урушдан кейин онаси ҳам оғир касалга чалиниб, кўз юмибди. Семён болалар уйида тарбияланибди. Ҳасан ҳам ўз отасининг урушдан қайтмаганлигини, армияга чақирилганига қадар Олмалиқда онаси билан яшаганлигини айтди.

Улар ўртасидаги дўстлик кун сайин мустаҳкамланиб борди. Семён қисмидаги бадиий ҳаваскорлик тўгарагида актив қатнашарди. У бу тўгаракка дўсти Ҳасанни ҳам «тортди».

Бу икки дўст ҳарбий машғулотларда, сиёсий тайёргарлик дарсларида бир-бирига таянишди ва яхши натижаларга эришишди. Ҳасан Боймирзаевнинг ҳам, Семён Тодоровнинг ҳам кўксини «Совет Армияси аълочиси», «II даражали ҳарбий спортчи», «Iклассли мутахассис» деган белгилар безади. Уйга қайтиш вақти яқинлашган сари икки дўст ўртасида баҳс авжига минабошлади.

— Молдавияга кетақоламиз, — дерди Семён.

Ҳасан эса Самарқанд ва Бухоронинг тарихий обидаларидан тортиб, Қизилқум тилласини, Газли газини қўйингчи, саҳий ўлкамизнинг барча фазилатларини тилга олар. «Ўзбекистон — ўхшаши йўқ бўстон» дерди. Бу икки дўст ўртасидаги баҳсни Мастура бувидан келган хат Ҳасаннинг фойдасига ҳал қилди.

«Кўзимнинг оқу-қораси, Ҳасанжон болам, — деб ёзганди Мастура буви. Армиядан ёнимга дўстинг Садий (Мастура буви ҳар хатида Семённи Садий дерди) билан қайтиб келиш ниятинг борлигини хатингдан ўқиб билиб, бошим осмонга етди. Садийга айт, болам. Бегона уйга бораяпман деб ўйламасин зинҳор. Агар унинг онаси ёруғ дунёдан кетган бўлса, сенинг онанг бор. Болаларим, бирга келинглар. Бир қанотим иккита бўлади».

Ҳасан билан Семён армиядан демобелизация қилинганликлари ҳақидаги ҳужжатларини олишлари билан Олмалиққа, Мастура буви ҳузурига йўл олишди.

А. АЛЛОЁРОВ.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР ● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Радио

13 ИЮЛДА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.10 Ленин ҳақида ҳикоялар (ўзбекча).
18.30 Талабларга мувофиқ, классик куйлардан концерт.
19.20 Татар куйлари.
20.00 «Октябрь» радиостанциясининг программаси (русча).
20.30 Янги Тошкентни қураётганлар учун концерт.
21.25 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.
22.00 Қардош коммунистик партиялар ҳаётидан.
22.10 Нодир ёзувлар.
22.40 «Ёзувчилар ва давр» деган радиоочерк. Ойбекнинг ижодий портрети (русча).
23.20 Дам олиш концерти.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 Ўзбекистон ёзувчиларининг янги асарлари. Ў. Умарбеков. «БАҲОР БУЛУТЛАРИ». Иккинчи эшиттириш (ўзбекча).
19.30 Опереттaлардан куйлар.
20.10 Фурқат ғазаллари билан айтиладиган қўшиқлар.
20.50 «Радио эшитувчиларнинг хатлари асосида» деган эшиттириш (русча).
21.00 Тожикистон композиторлари асарларидан концерт.
21.30 «Ленин ҳақида куйлаймиз» деган музикали радиокомпозиция.

14 ИЮЛДА
ЎЗБЕКИСТОН ОБЛАСТЛАРИ РАДИОФЕСТИВАЛИ ЭФИРДА ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР
БИРИНЧИ ПРОГРАММА

7.45 Чанг тароналари.
7.55 Медицина темаларида суҳбат (ўзбекча).
8.25 «Нукусдан салом» деган концерт.
9.30 Ҳ. Раҳимов. **«Ёшлик»** симфоник поэмаси.
11.10 «Автоном республика — юбилейга». Қорақалпоғистон область партия комитетининг секретари К. Ризаев суҳбати (ўзбекча).
11.25 Ўзбек опералардан парчалар.
12.15 Спорт эшиттириши (ўзбекча).
12.30 Қўшиқлар ва рақслар.
12.50 «ОКТЯБРЬ ЕРИТГАН ЙЎЛ». Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети раиси Е. Айтмуродов сўзи.
13.00 «Юбилей вахтасида». Чорвадорлар учун эшиттириш.
13.30 Ўзбекистон композиторлари балетларидан куйлар.
14.00 «СУВ СУЛУВ» деган радиокомпозиция.
16.10 «Қардош республикалар композиторлари музикасида Лермонтов» деган музикали эшиттириш.
17.00 «Қорақалпоқ адиблари даврасида».
18.10 «Қорақалпоқ адабиёти санъатининг бир саҳифаси».
18.30 Ўзбекистон санъат усталарининг концерти.
19.20 **«Аму тароналари»** деган концерт.
20.00 **«Гулла, яшна, Қорақалпоғистон!»** (русча).
20.15 Қорақалпоғистон беш йиллик илғорлари учун концерт.
20.45 **«Нукусда шундай бир онла бор»** деган эшиттириш (ўзбекча).
21.25 «ЙЎЛЛАРДА» деган музикали-адабий композиция.
22.00 «ОКТЯБРЬ» радиостанциясининг программаси (ўзбекча).
22.30 КУЙЛАР.
22.40 **Поэзия кечаси** (ўзбекча).
23.20 «ҚИЗ МУЛОЙИМ» деган музикали-адабий эшиттириш.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 Куба куйлари.
19.00 **Куйлардан — қўшиқларга.**
19.30 Шонли 50 йиллик олдидан. «Рус саҳнасида Ҳамза Ҳакимзода драматургияси» деган эшиттириш (русча).
20.10 **Радио эшитувчиларнинг талабларига мувофиқ концерт.**
20.50 «Орол дурдонаси» (русча).
21.00 Ўзбекистон композиторлари асарларидан концерт (тожикча).
21.30 М. Алиевнинг «Ўзбекистон метали» деган очерки (татарча).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

14.00 «Шопен ҳаёти» деган музикали ҳикоя.

Телевидение

13 ИЮЛДА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА
(3-канал)

Рус тилида:
18.00 Телевизион янгиликлар.
18.20 Болалар учун. **«Футбол — сеҳрли сўз»** деган телеочерк.
18.40 Реклама ва эълонлар.
18.50 Кино янгиликлари.

Ўзбек тилида:
20.10 Телевизион янгиликлар
20.30 В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан. «Шарқ шоирлари ижодида доҳий образи».
20.50 Инсон ва қонун.
21.30 Ш. Саъдулла, З. Фатхуллин ва С. Бобоев. «ВАТАН ИШҚИ». Бутуниттифоқ театр бадиий ҳаваскорлик санъати лауреати — Янгийўл халқ театрининг спектакли.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
(5 канал)
ЎҚУВ ЭШИТТИРИШЛАРИ ПРОГРАММАСИ

Ўзбек тилида:
18.00 **Химия.** Углеводлар.
18.35 **Физика.** Электромагнитизм.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

19.45 Мактабгача ёшдаги болалар ва кичик ёшдаги ўқувчилар учун. «Болаларга ҳайвонлар ҳақида» деган эшиттириш Ленинграддан олиб кўрсатилади.
20.30 «Шатиловск станцияси». Телеочерк.
21.00 Телевизион янгиликлар.
21.30 Москвада Қирғизистон ССР ҳафталиги. Қирғизистон ССРда фан.
22.00 Футбол бўйича СССР биринчилиги. Танаффус вақтида телевизион янгиликлар.
23.45 Телевизион янгиликлар.
24.00 Жаҳон ҳафта ичида.
00.30 Москва эшиттиришларининг охири.

14 ИЮЛДА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА
(3-канал)

Рус тилида:
17.55 Эшиттиришлар программаси.
18.00 Телевизион янгиликлар.
18.20 «Колокольчик» пионерлар клуби.
19.00 Музикали календарь (июль ойи сони).
19.45 Халқ контроли — амалда.
20.05 Реклама ва эълонлар.
20.15 Эшиттиришлар программаси.

Ўзбек тилида:
20.20 Телевизион янгиликлар.
20.40 «Ер ва эл».
21.20 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун. «Юбилей йилига мўл ҳосил».
21.40 «Доктор Шлюттер». Телевизион бадиий фильмнинг бешинчи серияси.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
(5-канал)
ЎҚУВ ЭШИТТИРИШЛАРИ ПРОГРАММАСИ

Рус тилида:
16.55 Эшиттиришлар программаси.
17.00 Физика. Электромагнит тебранишлари ва тўлқинлари.
18.35 Математика. Алгебрадаги тенгсизликлар.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

19.45 Интервидение. Ўқувчилар учун. «Пионерия» телевизион агентлиги.
20.20 Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги олдидан.
21.00 Телевизион янгиликлар.
21.20 Москвада Қирғизистон ССР ҳафталиги. Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасидан Қирғизистон миллий байрами ҳақида репортаж.
22.30 Янгиликлар эстафетаси.
23.30 «БИРИНЧИ ЎҚИТУВЧИ». Бадиий фильм.
01.10 Москва эшиттиришларининг охири.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
(9-канал)

17.00 ОЛМАОТА ТЕЛЕВИДЕНИЕ СТУДИЯСИНИНГ ЭШИТТИРИШЛАРИ.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида:
19.30 Эшиттиришлар программаси.
19.35 Болалар учун. **«Ёзимиз соз ўтмоқда».**
19.55 **«Қолгани 17...».** Телефильм.

Рус тилида:
20.15 **«Ҳозир».** Ҳужжатли фильм.
20.25 А. П. Чехов ҳикояси асосида экранлаштирилган фильм.
20.40 Давлат хореографик «Берёзка» ансамблининг концерти.
21.10 «ОТА УЙИ». Бадиий фильм.

Кинотеатрларда

13 ИЮЛДА
ҚИШКИ БИНОДА

Кичик қочоқ — «ЧАЙКА» (кечқурун).
Сашахон-Саша — «МОСКВА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли (кечқурун).
Кеча, бугун, эртага — «ЎЗБЕКИСТОН» (кечқурун).
Айболит-66 — САНЪАТ САРОЙИ (кечқурун).
Соҳибжамол чўпон — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Кичик қочоқ — «ФЕСТИВАЛЬ»
Соҳибжамол чўпон — «ХИВА».
Кураш йўли — ТЕЛЬМАН номли.
Бумеранг — НАВОИЙ номли.

14 ИЮЛДА
ҚИШКИ БИНОДА

Кичик қочоқ — «ЧАЙКА», «МОСКВА», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).
Айболит-66 — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).
Кеча, бугун, эртага — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).
Соҳибжамол чўпон — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Сашахон-Саша — «ФЕСТИВАЛЬ».
Сўз прокурорга — ТЕЛЬМАН номли.
Қоядаги чинор — НАВОИЙ номли.
Чорбоғчилар (кеч 9.00 да), **Бурчакдаги хона** (10.40 минутда) — «ХИВА».

А. НАВОИЙ НОМИДАГИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА
13 июлда
22 кишидан иборат
АФҒОНИСТОН САНЪАТ УСТАЛАРИНИНГ
КОНЦЕРТИ
Концертда Афғонистоннинг атоқли артистларидан: ХИЁЛ, ЗАЛОНД ва Афғонистон радиосининг солистлари қатнашадилар.
Концерт кеч соат 8 яримда бошланади.
Билетлар сотилмоқда.

А. С. ПУШКИН НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИНИНГ ЁЗГИ ТЕАТРИДА
14, 15, 16 июлда
ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ХОРАЗМ АНСАМБЛИНИНГ
КОНЦЕРТИ
Концертда солистлардан: **Олмахон Ҳайитова, Гулчеҳра Исмоилова, Шарип Султонов, Раъно Жуманиёзова, Отабой Ҳасанов, Отаназар Абдалниёзов, Ҳамида Қосимова, Муҳаббат Қизларбекова, Ражаб Исмоилов** ва бошқалар қатнашадилар.
Концерт кеч соат 8 ярим да бошланади.
Билетлар сотилмоқда.

«ПОЛИТОТДЕЛ» КОЛХОЗ СТАДИОНИДА
13 июль
кеч соат 7 да
Совет Иттифоқи биринчилиги учун «А» класс командалари ўртасида
ФУТБОЛ
«Уральмаш» (Свердловск) — «Политотдел» командалари учрашадилар.

АЛИШЕР НАВОИЙ номли ОПЕРА ва БАЛЕТ театрига
қоровуллар (аёллар ва эркаклар)
КЕРАК
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Киров кўчаси, 28 уй, кадрлар бўлими.

● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР ● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 бет

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Коммутатор — В3-02-49 дан В3-02.58 гача, редактор ўринбосарлари — В3.29.33, В3-29-09; масъул секретарлар — В3-27-22; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — В3-29-42; саноат, қурилиш ва транспорт бўлими — коммутатор орқали 7-81; адабиёт, санъат ва маданият бўлими — В3-29-55; хатлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари — В3-29.70; фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари — В3.27-57; ахборот бўлими — В3-65.57; эълонлар бўлими — В3-81-42.

13 ИЮЛЬ, 1967 Й. Р. 01039. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64579. Нашр. № 2956.